

บทที่ 4

สมัยแห่งการปฏิวัติ (ค.ศ. 1820-1850)

การปฏิวัติและการปักครองตนของประเทศในทวีปอเมริกา

ความไฟแรงเรื่องอิสรภาพ เอกราช และการปักครองตนเอง ได้แพร่หลายทั่วไปในสังคมยุโรปภายหลังการปฏิวัติของ อานันดิมของอังกฤษในอเมริกา คำประกาศอิสรภาพได้ถูกถ่ายเป็นจุดเริ่มต้นของลักษณะชาติปัจจุบัน ผสมผสานความรู้สึกรักชาติที่กำลังเจริญเติบโตต่อไป และจะถูกถ่ายเป็นสิ่งที่ไม่อาจยับยั้งได้ ด้วยย่างจากสหรัฐอเมริกาที่ได้รับเสรีภาพ มีเอการัฐสมบูรณ์ และประชาชนได้ปักครองตนเอง เป็นพลังใจที่ทำให้ประเทศใกล้เคียงเกิดความกล้าหาญที่จะเลียนแบบนั้ง ประเทศต่าง ๆ ทั่วทางอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้เริ่มดำเนินการต่อต้านผู้ปักครองชาวบุรุษ และภายหลังการต่อสู้อันยาวนานเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญ แคนาดา ก็ได้รับสิทธิปักครองตนเอง อานันดิมของทั้งสเปนและโปรตุเกสได้ประสบผลสำเร็จเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะประสบกับความลำบากแสนสาหัส และบางประเทศก็ต้องอยู่สภាទของการปักครองตนเองที่แตกแยก

การขยายตัวของสหรัฐอเมริกาและความสำคัญของสามัญชน หลังจากการยอมรับหลักการในรัฐธรรมนูญฉบับ 1789 ขบวนการเลือกตั้งในสหรัฐยังคงไม่เป็นประชาธิปไตยอยู่นั้นเองตามรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ตลอดจนถึงสมาชิกสภาสูงเป็นไปโดยทางอ้อม (indirect system) และยังให้สิทธิแก่รัฐต่าง ๆ ที่จะตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทน รัฐส่วนใหญ่ได้กำหนดผู้มีสิทธิออกเสียง โดยใช้คุณสมบัติตัวทรัพย์สมบัติและคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งจะเกิดกับผู้มีสิทธิออกเสียงลงไปอย่างมาก ผลที่เกิดขึ้นในครึ่งแรกของศตวรรษ รัฐต่าง ๆ จะมีรัฐบาลอภิชนาอธิปไตยเหตุการณ์เริ่มเปลี่ยนแปลงในปี 1800 สมัยของประธานาธิบดีเจฟเฟอร์สัน ซึ่งเรียกว่า "Jeffersonian Democracy" หลักการประชาธิปไตยเริ่มเข้มแข็งขึ้น ประมาณ ค.ศ. 1830 เกือบทุกรัฐได้ยอมรับเรื่องความเสมอภาคในการออกเสียงเลือกตั้ง (white manhood suffrage) รัฐใหม่ด้านตะวันตกเป็นจุดสำคัญในการแพร่ขยายความคิดที่แท้จริงของลักษณะชาติปัจจุบัน รัฐธรรมนูญของรัฐเหล่านี้ได้ประกาศถึงความมีสิทธิที่เท่าเทียมกันของประชาชน "ไม่ว่าจะเป็นชาวนาเจ้าก" หรือนักอพยพ ขบวนการดังกล่าวเห็นได้ชัดเจนในการเลือกตั้งประธานาธิบดีของปี 1828 เมื่อแอนดรู ჯีคสัน จากรัฐเคนเนสซิ่งเป็นรัฐทางตะวันตกได้รับเลือกตั้ง

ถึงแม้ว่าหลักการเรื่องความมั่นคงของรัฐบาลกลางได้มีนักการเมืองหลายคน เช่น อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน ได้พยายามทำให้เกิดขึ้น รัฐบาลสหรัฐได้ทำการในระหว่างที่มีส่วนร่วมกับต่างประเทศ ก็จริง แต่เมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ทุกอย่างก็กลับไปเหมือนเดิม แต่ทั้งนี้มิได้มายความว่าการ มีอำนาจอิสระของแต่ละรัฐจะเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของประเทศ รัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละรัฐ กลับเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ และสวัสดิการทางสังคมในครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19 ซึ่งระบบการปกครองของสหรัฐนี้แตกต่างกันอย่างมากกับยุโรปในศตวรรษที่ 17 และ 18 ในทวีปยุโรป การพัฒนาทุกอย่างจะต้องมาจากการเบื้องบน

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของสหรัฐ มีผลให้เกิดการขัดแย้งกันเรื่องดินแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ในปี 1819 เป็นต้องยอมยกฟลอริดาให้กับสหรัฐ ภายหลังจากมีบัญชาขัดแย้งกันหลาย ครั้งแลบพร้อมๆกัน และได้เก็ชส์จากเม็กซิโกในปี 1845 ซึ่งทำให้ประเทศไทยหงส์สองต้องเข้าสู่ส่วนรวม ในปี 1846 จากสัญญา Guadalupe Hidalgo ของปี 1848 เม็กซิโกยอมรับสถานภาพของสหรัฐเหนือ เท็กซัส และยอมรับว่า Rio Grande เป็นพรมแดนของประเทศไทยหงส์สอง พร้อมกันนี้ได้ยอมนำ นิวเม็กซิโกและแคลิฟอร์เนียด้วยจำนวนเงิน 15,000,000 คอลลาร์ ค.ศ. 1846 สหรัฐมีเรื่องขัดแย้ง อีกกับอังกฤษในเรื่องดินแดนโอลเวกอนแต่ทุกอย่างก็คล่องกันได้

การปฏิวัติของอาณานิคมอังกฤษในอเมริกาเหนือ ภายหลังจากที่สหรัฐประกาศเอกราช ได้มีคนอังกฤษกลุ่มนิรภัยนิยม อยู่พำนักระยะหนึ่งในนิวบรันสวิค (New Brunswick) และแทน ตอนเหนือของทะเลสาปอิรีและอ่อน triflorio ดินแดนแคนาดาด้านตะวันออกนั้นจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ ประชาชนเป็นเชื้อสายอังกฤษ (Upper Canada) และส่วนที่เชื้อสายฝรั่งเศส (Lower Canada) ดินแดนหงส์สองส่วนนี้ถึงจะมีองค์กรของระบบการปกครองตนเอง เช่น สถาบันดินบัญญัติ แต่การที่ ข้าหลวงหัวไว้ไปยังคงเป็นผู้ตัดสินข้าวด อำนาจการปกครองจึงอยู่ในลักษณะจำกัดเช่นเดิม

ในระหว่างสหราชอาณาจักรในปี 1812 สหรัฐได้พยายามจะผนวกแคนาดา แต่แคนาดาอยังคงพอยู่จะ อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ จึงได้ทำการต่อสู้อย่างแข็งขัน และเพียงระยะเวลาอันสั้นที่ส่วนรวม สันสุดของความยุ่งยากก็เกิดขึ้น แคนาดาวางมีปฏิวัติร้ายต่อผู้ปกครองของตน มีการกบฏเกิดขึ้นในปี 1837 และลор์ดเดอเรม (Lord Durham) ผู้เป็นข้าหลวงหัวไว้ไปของดินแดนอังกฤษในอเมริกาเหนือ ได้ส่ง รายงานไปยังรัฐบาลอังกฤษ ในรายงานดังกล่าวได้เรียกร้องขอให้รัฐบาลอังกฤษให้อาณานิคมปกครอง ตนเอง และปี 1840 รัฐสภาอังกฤษได้ผ่าน Union Act ยกเลิกการแบ่งส่วนระหว่างแคนาดาเหนือ และได้รวมหงส์ได้มีขบวนการพัฒนาการปกครองอีกหลายประการ แต่ความขัดแย้งระหว่างอังกฤษ และแคนาดาอยังคงมีอยู่จนถึงสิ้นสุดความกลางเมืองอเมริกัน

การปฏิวัติในลาตินอเมริกา ระหว่างที่สังคมนโปเลียนดำเนินอยู่ และที่ฝรั่งเศสได้ขึ้นมาสู่พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 7 ของสเปนออกจากราชบัลลังก์ จนสเปนได้กลับยมานั่นส่วนหนึ่งของฝรั่งเศส อาณาจักรของสเปนในอเมริกาปฏิเสธที่จะยอมรับอำนาจของฝรั่งเศส พร้อมกันนั้นได้เริ่มมีการปักครื่องตนเอง อาณาจักรของสเปนในอเมริกาและฝรั่งเศสอย่างเดิมที่ ดังนั้นมีพระเจ้าเฟอร์ดินานด์กลับมาสู่อำนาจอีกครั้งหนึ่งในปี 1814 การขัดแย้งกันอย่างรุนแรงจึงเกิดขึ้น การปฏิวัติจึงเกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปในระยะ ๆ

ค.ศ. 1816 La Plata หรืออาร์เจนตินาและพารากวัยได้รับเอกราช ชิลีได้รับในปี 1818 ด้วยความช่วยเหลือของกองเรืออังกฤษ เปรูได้รับเอกราชในปี 1821 ไซمون โบลิ瓦 (Simon Bolivar) ผู้นำขบวนการปฏิวัติแบบอเมริกาใต้ ได้ก่อตั้งรัฐแกรน โคลัมเบีย (Gran Columbia) ซึ่งประกอบด้วยโคลัมเบีย เวเนซูเอลา อิเกวador และปานามา แม้แต่ในประเทศเม็กซิโกซึ่งเป็นเอกราชจากสเปนแล้วก็เผชิญกับการปฏิวัติของชนชั้นต่ำในสังคม ในที่สุดเมื่อปี 1825 อิทธิพลสเปนถูกขับไล่ออกไปจากละตินอเมริกาทั้งหมด เหลือไว้แต่เพียงคิวบา และเปอร์โตริโก แม้แต่ราชอาณาจักรของโปรตุเกส ซึ่งเคยปกครองตนเองในสมัยที่กษัตริย์หนีภัยของสังคมนโปเลียนมาอยู่ในบรasil ก็ได้ก่อความไม่สงบขึ้นเหมือนกันและมีการเรียกร้องให้ด้อม เปโดโร (Dom Pedro) (เชื้อสายของกษัตริย์โปรตุเกส) ประการศอิสรภาพจากรัฐบาลโปรตุเกส

การเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองของอาณาจักรของสเปนและโปรตุเกสในอเมริกา ได้รับความช่วยเหลือแข็งขันจากอังกฤษและสหราชอาณาจักร จากการประชุมที่เอกราชแปลในปี 1818 และที่เวโรนาของปี 1822 ชาร์เตอร์สเซียพยาจามจะให้มหาอำนาจตะวันตกเข้าแทรกแซงเหตุการณ์ในอเมริกาโดยอ้างว่าเป็นการช่วยเหลือสเปน แต่ถูกอังกฤษผู้มีผลประโยชน์อย่างมากในย่านนี้ขัดขวางไว้อังกฤษพยาจามจะดึงเอาสหราชอาณาจักรพันในเหตุการณ์ แต่รัฐมนตรีต่างประเทศของตน คุนซีแอดมิส ได้พยาจามหลีกเลี่ยงอย่างเดิมที่ สหราชอาณาจักรก็ไม่น่าไว้วางใจ ในที่สุด ถึงจะเป็นผลมาจากการสนับสนุนของอังกฤษ จากว่าที่มอนโกรสหราชอาณาจักรสามารถกัดกันมหาอำนาจอยู่รอบอัน ๆ รวมทั้งอังกฤษออกไปจากอเมริกาได้เป็นผลสำเร็จ

ประเทศที่เกิดใหม่ในละตินอเมริกาได้ค้นพบว่า การได้อิสรภาพนี้ได้นำมาซึ่งความสงบร่มรื่น แผนการณ์ของโบลิ瓦ที่จะก่อตั้งรัฐ Central America จากการรวมรวมอาณาจักรเดิมของสเปน ทั้งหมดเข้าด้วยกันสิ่งที่ยังไม่ร่างเกินไป อุปสรรคต่าง ๆ มีมาก เช่น ความรู้สึกชาตินิยม สภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคมที่เลว ในที่สุดประเทศใหม่ ๆ เหล่านี้จึงอยู่ในสภาพไม่สงบ ทั้งเหตุการณ์ภายในอันเกิดจากการแย่งชิงอำนาจกัน การขัดแย้งในเรื่องสิทธิการปกครอง และเหตุการณ์ขัดแย้งกันเรื่องพรมแดนกับรัฐอื่น ๆ

การปฏิวัติของประเทศในยุโรป

Romantic Revolution (ค.ศ. 1820—1829) ระบบแมทเทอนิกนำมายึดครองแล้วในเยอรมนี ซึ่งได้ประสบกับความยุ่งยากมากกว่าส่วนอื่น ๆ และจะเป็นบจจัยสำคัญที่ทำให้ Concert of Europe ประสบความล้มเหลวอีกด้วย

ความยุ่งยากเกิดขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจนจากปี 1820 สำหรับสเปน การกลับมาสู่อำนาจของพระเจ้าเฟอร์ดินาน นำมายึดการจลาจลโดยทั่วไปทั้งในแม่ดิจ พาร์ลิโอล่า และเมืองใหญ่อื่น ๆ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ได้นำบังคับให้พระเจ้าเฟอร์ดินานต้องยอมรับหลักการเสรีนิยม และสเปนต้องมีรัฐธรรมนูญ (ปี 1812) ปกครองประเทศ

เมื่อข่าวการจลาจลในสเปนทราบไปถึงชาาร์โอล์กชานเดอร์ รัสเซียเรียกร้องให้มหาอำนาจเข้าแทรกแซง แต่ค่าสเซลร์รัฐมนตรีต่างประเทศของอังกฤษได้อ้างว่าเป็นแต่เพียงเหตุการณ์ภายในของสเปน อังกฤษผูกพันตามสัญญาในข้อที่จะบังคับการคืนกลับสู่อำนาจของนโปเลียน และประกันเขตแดนที่เกิดขึ้นตามสัญญาเวียนนาเท่านั้น อังกฤษพอยใจอย่างลับ ๆ ที่จะเห็นการสัญเสียอำนาจของสเปน ในที่สุดเมื่อแมทเทอนิกผู้ไม่ไว้วางใจนโยบายต่างประเทศของรัสเซียอยู่แล้วเห็นชอบด้วยกันอังกฤษ สเปนจึงถูกหลังให้เผชิญกับการปฏิวัติโดยลำพัง

การปฏิวัติเกิดขึ้นเช่นกันในเนเปลส์และโปรตุเกส และขยายตัวมากขึ้นไปถึงเพียคอมอร์ และกรีซ แต่ในครั้นนี้อสเตรียไม่ยอมปล่อยให้การปฏิวัติเพิ่มความรุนแรงต่อไป ออสเตรียมีสัญญา กับเนเปลส์ในการต่อต้านการปักครองแบบประชาธิปไตย หรือการปักครองโดยกิตาม ที่จะมาเปลี่ยนแปลงสถานะอำนาจของอสเตรียในแผลมอิตาลี เหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นได้มีผลกระทบถึงมหาอำนาจอื่น ๆ ด้วย ในการประชุมที่โกรปปี 1821 ออสเตรีย รัสเซีย และปรัสเซียได้กลาง เชื้อนอนสัญญาโกรปปี ยอนรับให้มีการใช้กำลังแทรกแซงต่อการปฏิวัติในประเทศอื่น ๆ ถึงแม้ว่าจะจัดเป็นเหตุการณ์ภายในประเทศคู่สัญญาอังว่าการปฏิวัติเหล่านี้เป็นการ “คุกคามสันติภาพของยุโรป” ถึงแม้ว่าอังกฤษ จะไม่ได้ร่วมลงคะแนนเสียงด้วย แต่ก็มีได้คัดค้านแต่อย่างใดในการแทรกแซงของอสเตรียในแผลมอิตาลี เกือบปลายปี 1821 กองทัพออสเตรียจึงเข้ายึดครองอิตาลีและได้มีการฟื้นฟูระบบสมบูรณ์แบบ ซึ่งกิริราชีขึ้นในเนเปลส์และเพียคอมอร์

เมื่อเหตุการณ์ในสเปนมีได้ถูกกล่าวถึงทั้งในการประชุมที่โกรปปีและไอบาด ในการประชุมที่เวโรนา พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ของฝรั่งเศสได้แสดงออกให้เห็นถึงแนวโน้มที่จะบังคับการขยายอำนาจของรัสเซีย โดยปฏิเสธที่จะอนุญาตให้กองทัพรัสเซียเดินทางผ่านไปยังสเปน และพร้อมกันนั้น ฝรั่งเศสก็ได้เข้าแทรกแซงสเปนอย่างเต็มที่ ในปี 1823 ความพยายามของฝรั่งเศสได้ประสบผลสำเร็จ

พระเจ้าเฟอร์ดินานได้รับการช่วยเหลือให้มีอำนาจเข่นเดิม และขบวนการเสรีนิยมต่าง ๆ ก็ได้ถูกกำจัด จนสิ้นไป

มีความไม่สงบเกิดขึ้นในโปรตุเกสเรื่องกัน แต่เป็นสิ่งสมมติงานระหว่างความรู้สึกชาตินิยม กับความคิดเสรีนิยม ในระหว่างสังคมงานโปแลนด์ เมื่อพระเจ้าจอห์นที่ 6 ลี้ภัยไปอยู่ราชอาณาจักร โปรตุเกสอยู่ภายใต้การยึดครองของอังกฤษ เพื่อให้เป็นฐานทัพต่อสู้กับฝรั่งเศส แต่หลังจากนี้ 1815 ได้มีแนวโน้มเอียงเรียกร้องที่จะมีรัฐธรรมนูญปักครองตนเอง ประชาชนได้เรียกร้องให้พระเจ้าจอห์นปักครอง ในระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่พระเจ้าจอห์นทรงมีนโยบายจำกัดกลุ่มเสรีนิยม ความไม่สงบ จึงเกิดขึ้น และยิ่งเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ภายหลังจากการสืบทอดราชบัลลังก์ของพระองค์ในปี 1826 ประเทศแบ่งออกเป็นสองฝ่ายสองฝ่าย แต่ในที่สุดฝ่ายนิยมกษัตริย์เป็นฝ่ายมีชัย ระบบสมบูรณ์แบบสิทธิราช จึงได้รับการฟื้นฟูขึ้นอีก

การปฏิวัติในกรีซระยะ ค.ศ. 1821—1829 เป็นการผสมปะปนกันระหว่างสักขีชาตินิยมกับ โรมันติค กรีซได้ซื้อว่าเป็นทายาทของระบบประชาธิปไตยอเรนซ์ ถึงแม้ว่าอิทธิพลความคิดปฏิวัติ ฝรั่งเศสจะไม่มีผลกระทบต่อกรีซโดยตรง แต่ได้ส่งผลกระทบไปถึงความรู้สึกชาตินิยม และยังได้รับ กำลังใจมากขึ้นเมื่อเห็นการปฏิวัติในสเปนและอิตาลี กรีซจึงทำการกบฏขึ้นต่อการปกครองของเตอร์กี ในปี 1821 ซึ่งการปฏิวัตินี้ได้มีผลกระทบต่อนโยบายของประเทศไทยอย่างมาก เพราะชาว กรีซเป็นคริสต์เตียนและชาวยุโรป ในขณะที่เตอร์กีเป็นเช่นนั้น และเพราการปฏิวัติมิได้สังกัด พรรครีดแน่ชัด ทำทีของมหาอำนาจเจิงแตกต่างกันออกไป แม้ทุกคนนิคปฎิเสธที่จะเข้าแทรกแซง แต่ รัสเซียพ่อใจจะเข้ายุ่งเกี่ยว (Russo-Turkish War 1828—1829) เนื่องจากมุ่งหวังจะขยายอิทธิพลของ รัสเซียในทะเลบอลติก และการทำลายล้างอำนาจของเตอร์กี ส่วนอังกฤษจำเป็นต้องแทรกแซงเพื่อ น้อมกันการขยายอำนาจของรัสเซีย

ในขณะที่มหาอำนาจต่าง ๆ (รวมทั้งฝรั่งเศส) มีเรื่องขัดแย้งกัน ความไม่สงบในกรีซได้ดำเนิน ต่อไป และจบลงด้วยสัญญาอาเครียโนเบล (Adrianople, 14 กันยายน ค.ศ. 1829) โดยกรีซได้รับ เอกราช รัสเซียได้คืนแดนในเขตอิทธิพลเพิ่มขึ้น อีก โมลดาเวีย วาลเดเชีย ถึงแม้ว่าคืนแดนเหล่านี้ จะยังอยู่ได้อาณาจักรเตอร์กี แต่คืนแดนดังกล่าวจะได้รับสิทธิปักครองตนเอง ส่วนเซอร์เบียจะได้รับ เอกราชจากเตอร์กี

ค.ศ. 1825 ได้เกิดการปฏิวัติขึ้นในรัสเซีย (Decembrist Revolt) ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายของ พระเจ้าเล็กชานเดอร์นั่นเอง เมื่อมาถึงปี 1820 พระเจ้าชาร์ทงเลิกเห็นการปกครองแบบรัฐธรรมนูญ เป็นของเล่นที่แปลงใหม่อีกต่อไป พระองค์ทรงจำกัดกลุ่มชาตินิยมชาวโปแลนด์ และเมื่อการปฏิรูป ในรัสเซียไม่ได้ผล พระองค์ได้หันมาใช้นโยบายปฏิกริยา จึงทำให้ชาวรัสเซียบางกลุ่มทำการก่อตั้ง

สมาคมลับชั้น และมีการติดต่ออย่างใกล้ชิดกับสมาคมเสรีนิยมต่าง ๆ ในประเทศตะวันตก ทั้ง ๆ ที่ความหมายของเสรีนิยมจะแตกต่างกัน เนื่องจากการลัทธิทางการเมืองและการสันพระชนม์ของชาวยุโรป ความหมายของเสรีนิยมจะแตกต่างกัน เนื่องจากการลัทธิทางการเมืองและการสันพระชนม์ของชาวยุโรป การจลาจลของกลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยมเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่องกันในดินแดนเยอรมัน อิตาลี เป็น โปรตุเกส และรัสเซีย รัฐบาลปฏิริยาถูกท้าทายทั้งในอาณาจักรอสเตรียและรัสเซีย และมีสำเร็จอยู่เพียงแห่งเดียวในกรีซ ซึ่งก็เนื่องมาจากการสนับสนุนของมหาอำนาจ โดยทั่วไประบบ monarchic ซึ่งใช้วิธีการแบ่งแยก การใช้กำลังบังคับและปกครอง ยังยืนหยัดรับการท้าทายอย่างไม่พรวนพรึงในระหว่าง 1815–1829 ทว่าในขณะเดียวกันการแตกแยกในหมู่สัมพันธมิตรก็เริ่มเห็นชัดเจนขึ้น และจะมีผลกระทบต่อสถานการณ์ภายในของประเทศเหล่านั้นด้วย

ฝรั่งเศสกับการปฏิวัติในปี 1830 ในสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 18 (ค.ศ. 1814–1824) ฝรั่งเศสอยู่ในความสงบพอสมควร พระเจ้าหลุยส์นองจากจะไม่ได้มีพระประสงค์จะกำจัดศัตรูทางการเมืองแล้ว ยังพยายามรักษาระบบการปกครองในสมัยจักรพรรดินโปเลียน ตลอดจนถึงสิ่งดังๆ ที่เป็นผลเนื่องมาจากการปฏิวัติในญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายแยกชาวยิห์ที่ดินให้กับชาวนา พระองค์ทรงสำนึกรึ่งอันตรายถ้าจะรื้อฟื้นสถาบันที่มีอำนาจใจดี ก่อนปี 1789 ทรงทราบดีถึงสภาพเวลาที่ผันแปรไป การเวลาของระบบสมบูรณ์ราษฎร์สิทธิราชได้สิ้นสุดลงแล้ว พระองค์จึงมีนโยบายจะฟื้นฟูประเทศในระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ

พระเจ้าหลุยส์ทรงประทานรัฐธรรมนูญในปี 1814 รัฐสภาจะแบ่งเป็นสองส่วน (Chamber of Peers) ซึ่งสมาชิกได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ และสภาผู้แทน (Chamber of Deputies) ซึ่งประชาชนเป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญได้ประกันเสรีภาพของบุคคล ซึ่งเป็นหลักการที่ได้มาจากการปฏิวัติปี 1789 และการปกครองของนโปเลียน ชาวนรั่งเศสทุกคน膺อภิภากันตามกฎหมาย ชนทุกชั้นมีสิทธิเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนและทหาร膺อภิภากัน แต่มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา หนังสือพิมพ์จะไม่ถูกเช็นเช่อรือกต่อไป และบุคคลใดที่เคยซื้อที่ดินของทางศาสนาหรือจากชนชั้นสูง จะได้รับการประกันสิทธิในที่ดินเหล่านั้นอีกเช่นกัน

อย่างไรก็ตามประชาธิปไตยยังเป็นแต่เพียงคำวุญในเศษกระดาษ รัฐธรรมนูญของปี 1814 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยใช้ทรัพย์สมบัติเป็นเครื่องชี้ขาด ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องเป็นผู้เสียภาษีเป็นเงิน 300 แพรงค์ ซึ่งจะมีผู้มีสิทธิแท้จริงเพียง 100,000 คน

จากประชากรทั้งหมด 29,000,000 คน และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นอกจგาต้องมีอายุเกิน 40 ปี แล้ว ต้องจ่ายภาษีจำนวน 1,000 แฟรงค์ ซึ่งจะทำให้มีคนเพียง 12,000 คนเท่านั้นจะมีคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับจะเป็นผู้แทนในอนาคต และสิ่งสำคัญประมหกาษทั้งหมดจะรัฐมนตรีมีสิทธิตรากฎหมาย ถึงแม้ว่าสภาต่อจะปฏิเสธ ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวนั้นก็จะมีผลบังคับใช้ แต่ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดมากมายเพียงใด รัฐธรรมนูญฉบับนี้ 1814 ของฝรั่งเศสก็ยังนับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญเสรีนิยมมากที่สุดเมื่อเทียบกับของประเทศอื่น ๆ ในขณะนั้น (ยกเว้นอังกฤษ)

ถึงแม้พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 จะพยายามเดินสายกลางโดยประนีประนอมระหว่างเก่าและใหม่ ความวุ่นวายก็เป็นสิ่งที่หลีกหนีได้ยาก กลุ่มปฏิภาริยา (Ultra—royalists) ต้องการจะล้มเลิกสถาบันใดๆ ที่เป็นของใหม่ ต้องการจะรื้อฟื้นอ่านใจและสิทธิพิเศษของชนชั้นสูงและศาสนาจักร ให้กลับไปสู่สภาพก่อนนี้ 1789 ต้องการใช้นโยบายขยายอำนาจในต่างประเทศ (นโยบายของ Chateaubriand) เพื่อความเกรียงไกรของประเทศฝรั่งเศส ดังนั้นในการเลือกตั้งทั่วไปปีของนี้ 1815 ฝ่ายปฏิภาริยาจึงได้คุ้มเสียงชั้นมากในรัฐสภา ได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลขึ้น ทั้งพระเจ้าหลุยส์และริชาร์ดอิอองอยู่ในฐานะค่อนข้างลำบาก พระองค์ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ที่วุ่นวายภายใน (White terror) อันเนื่องมาจากการแก้แค้นของฝ่ายปฏิภาริยาไว้ได้ ประชาชนตกอยู่ในสภาพของความหวาดกลัว ในที่สุดชาวนาจึงทำการกบฏขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1816 อย่างไรก็ได้การกระทำของฝ่ายปฏิภาริยาได้นำให้พ่ายแพ้ต่อการเลือกตั้งในสมัยต่อมา พระเจ้าหลุยส์จึงทรงเข้าควบคุมสถานการณ์ได้อีกรังหนึ่ง

การเลือกตั้งปี 1819 นอกจგาจะนำเอกสารกลุ่มเสรีนิยมกลับมามีอำนาจแล้ว พวกกลุ่มเสรีนิยมหัวรุนแรง (republican) ก็ได้รับเลือกตั้งถึง 21 คน ซึ่งคนกลุ่มนี้ เช่น Abbé Grégoire ผู้เคยประกาศล้มล้างอำนาจของวัดแคಥอลิกและสถาบันกษัตริย์ก็ได้รับเลือกตั้ง จึงทำให้พระเจ้าหลุยส์เกิดความไม่ไว้วางใจพระองค์จึงกลับมาให้ความสนใจสนับสนุนกลุ่มปฏิภาริยาอีกครั้งหนึ่ง ด้วยวิธีกักกันคนเหล่านั้นให้เข้ารับตำแหน่งแล้วยังให้พวกเจ้าของที่ดินในภูมิสิทธิออกเสียงได้ 2 เสียง แทนที่จะเป็น 1 เสียงตามหลักการ

และเมื่อมีการลองปัลงพระชนม์คุค ดู เบอร์ (Duc de Berry) ผู้เป็นทายาทในราชบัลลังก์ ในปี 1820 รัฐบาลฝรั่งเศสจึงยังเป็นรัฐบาลปฏิภาริยามากยิ่งขึ้น แต่การฟื้นฟูอำนาจและสิทธิพิเศษของชนชั้นสูงทำให้เกิดความไม่พอใจอย่างมากในหมู่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นกลาง นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งนักการเมือง เช่น ตาลเลอร์รองต์ คนเหล่านี้มีแนวความคิดเสรีนิยมทางการเมือง มีความสัมสัยในสถาบันศาสนา มีความทะเยอทะยานในทุกด้าน และเคยได้รับการอุปถัมภ์ในอย่างดีในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 18 การร่วมมือกันจึงกล้ายเป็นที่เกลี่ยดซังของพระเจ้าชาลส์ที่ 10 (เคาน์ต อ็อฟ อาร์ตัวร์, ค.ศ. 1824—1830)

เนื่องจากพระเจ้าชาลส์ที่ 10 ทรงเคยเป็นหัวหน้ากลุ่มปฏิวัติ ในการดำเนินรัฐบาลโดยนายจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ของวัดและพากลีกย พากเจซูอิมมีอธิพลดุจเดิม มีการตรวจสอบข่าวกันอย่างเชิงวงศและได้มีการหยิบข้อมูลมาใช้ค่าเสียหายแก่พากลีกขึ้นมาพิจารณา การกระทำดังๆ เหล่านี้ ได้ปลูกภัยญาณแห่งการปฏิวัติฝรั่งเศสฟื้นฟื้นมาอีก กลุ่มเสรีนิยมสายกลางและหัวรุนแรงได้ร่วมมือกัน เพื่อต่อสู้พระมหากษัตริย์ ชนชั้นสูงและศาสนาจักร ได้มีการก่อตั้งสมาคมลับที่เรียกว่า “carbonari” ขึ้นต่อต้าน Ultra-royalists ดังนั้นในการเลือกตั้งปี 1827 กลุ่มปฏิวัติจึงพ่ายแพ้อย่างย่อยยับ พระเจ้าชาลส์พยาญจะอ่อนลุ่มอยู่กับฝ่ายค้านด้วยการสั่งปลดเสนาบดีบางคนออกไป เช่น วิลแลร์ (Villeré ค.ศ. 1821—1827) และแต่งตั้งเสนาบดีที่ไม่ขาวจัดเกินไปเข้าแทนที่ แต่ฝ่ายค้านยังคงไม่ยอม妥协ของค้าย ในที่สุดพระองค์จึงดำเนินนโยบายทรงกันข้ามการขัดแย้งจึงยังเพิ่มมากขึ้น

พระเจ้าชาลส์ทรงแก้ไขข้อหาด้วยการประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีก โดยหวังว่ากลุ่มนิยมเจ้าคงจะได้รับเลือกมากขึ้น แต่ปรากฏว่ากลับต้องเสียไปอีกถึง 50 ที่นั่ง พระองค์จึงทรงประกาศภาวะฉุกเฉินวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1830 รัฐบาลออกกฎหมายการชักดิบ (Cardinances of St. Cloud) ยุบรัฐสภา ลดจำนวนผู้เลือกตั้งเหลือเพียง 25,000 คน และทำลายล้างเสรีภาพของหนังสือพิมพ์โดยสันเชิง การกระทำครั้งนี้นำมายังการปฏิวัติของกลุ่มเสรีนิยมและนักหนังสือพิมพ์ ได้มีการประกาศตั้งรัฐบาลขึ้นใหม่ขึ้นที่โยเคล เดอ วิลเลอ ภายใต้การนำของลาฟาเยต และในไม่ช้าปารีสก็ถูกอยู่ภายใต้การควบคุมของพากปฏิวัติ พระเจ้าชาลส์ที่ 10 ทรงสละราชสมบัติในวันที่ 1 เดือนสิงหาคม 1830 และเด็ดล็อกกี้ไปพำนักในอังกฤษ ภายหลังจากที่พระองค์ได้ทรงผิดหวังที่จะพ้นฟื้นฟูระบบสมบูรณ์ญาติธิราช และได้ทำลายการประกันเสรีภาพของรัฐธรรมนูญฉบับปี 1814

เป็นที่น่าสนใจว่าใครคือผู้ที่ได้ขับชนะที่แท้จริงในการปฏิวัติครั้นนี้ ระหว่างกลุ่มเสรีนิยมและฝูงชนของปารีส กลุ่มแรกต้องการจำกัดอำนาจของพระมหากษัตริย์ด้วยระบบรัฐสภา โดยกลุ่มนักเคลื่อนไหวค้ายถึงกับการปฏิวัติของอังกฤษปี 1689 และกลุ่มฝูงชนของปารีสซึ่งไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน วันที่ 30 กรกฎาคม ตามถนนปารีสมีไปสเดอร์เรียกร้องให้หลุยส์ฟิลิปส์ ดยุคแห่งออร์ลีองส์เข้าดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งฝรั่งเศส ถึงแม้พระองค์จะเป็นเรือสายราชวงศ์บูร์บองส์ แต่ก็มีผลประโยชน์ร่วมกันกับชนชั้นกลางที่รั่วไหล เคยเข้าร่วมกับการปฏิวัติใหญ่ รวมทั้งเคยออกเสียงให้ประหารชีวิตพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 วันที่ 31 กรกฎาคม หลุยส์ฟิลิปส์ได้เดินทางมาถึงโยเคล เดอ วิลเลอ การสถาปนา กษัตริย์พระองค์ใหม่จึงดำเนินไป ระยะนี้ถูกเรียกว่า “July Monarchy” โดยพระเจ้าหลุยส์ฟิลิปส์จะเป็นกษัตริย์ฝรั่งเศสโดยอำนาจของพระเจ้าและเจ้านารมณ์ของชาติ ดังเช่นที่ออร์ส กล่าวว่า “...” พระเจ้าแห่งนิปปังเกต้า แต่เมื่อได้ปักครอง “....”¹

1. ประวัติ เรืองฤทธิ์ อุไรบุตร หน้า 79

การประกาศเอกราชของเบลเยี่ยม ซึ่งการปฏิวัติในฝรั่งเศสไปถึงเบลเยี่ยนอย่างรวดเร็ว และภายในเวลาเพียงหนึ่งเดือน กรุ่นงรัสเซลล์ก์เกิดความไม่สงบขึ้น แต่ชาเหตุเนื่องมาจากความรู้สึก ในเรื่องชาตินิยมมากกว่าเสรีนิยมเข่นในฝรั่งเศส เบลเยี่ยมไม่มีส่วนมีเสียงอย่างใดเลยในกองเกรสรหั่ง เวียนนาในเรื่องที่โอนเบลเยี่ยมให้นำเข้าอยู่กับการปักครองของกษัตริย์ด้วย ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งใน ด้านภาษาและศาสนา ชาวเบลเยี่ยมพูดภาษาเฟรนซ์หรือฝรั่งเศส และเชื่อถือในศาสนาโรมันคาธอลิก ในขณะที่ด้วยเป็นทิวทัศน์และเชื่อถือลัทธิแคลвинิสม์ และประการสุดท้ายเบลเยี่ยมเป็นประเทศอุดมสา พากرامและกสิกรรม แต่ด้วยเป็นประเทศพาณิชยกรรม ชาวเบลเยี่ยมเหล่านี้ยังคงภูมิใจในประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของตน การแตกแยกครั้งแรกเริ่มนั้นเนื่องจากการเรียกร้องให้มีการปักครองส่วนห้องถีน ที่แยกกัน โดยยังอยู่ภายใต้รัฐบาลกลางร่วมกัน แต่นอนนายที่ขาดความรับชอบของรัฐบาลพระเจ้า วิลเลียม ได้นำมาซึ่งการแตกแยกถีนนี้เด็ดขาด

การปฏิวัติเกิดขึ้นในเดือนสิงหาคม ปี 1830 และได้ประกาศอิสรภาพในวันที่ 4 ตุลาคม มีการ เรียกประชุมสภาแห่งชาติ (National Convention) เพื่อร่วงรัฐธรรมนูญ นับว่าสถานการณ์อยู่ในชั้น วิกฤตมหาอันจัน่าจะเข้าแทรกแซง เพราะการกระทำของเบลเยี่ยมเท่ากับเป็นการละเมิดสนธิสัญญา เวียนนา และօสเตรียและรัสเซียผู้ประสังค์จะทำเช่นนั้นกำลังเผชิญหน้ากับความไม่สงบภายในอาณาจักร และที่สำคัญที่สุดคือ รัฐมนตรีด้วยประทับสังกัดพระราชในใหม่ วิสเคาน์ ปาลเมร์สตัน (Palmerston) ของอังกฤษมีความนิยมในเรื่องการมีอิสระในการปักครองตนเอง รวมทั้งการที่อังกฤษกำลัง มีนโยบายไม่เข้าแทรกแซงต่อการภายในประเทศอื่น ๆ อังกฤษจึงแนะนำให้มหาอันจันยอมรับรอง การประกาศเอกราชของเบลเยี่ยม และอังกฤษกับฝรั่งเศสยังได้เข้าช่วยชาวเบลเยี่ยมเมื่อพระเจ้าจอห์น ทรงทำการปราบปรามการกบฏอย่างรุนแรง ในที่สุดปี 1838 พระเจ้าจอห์นจึงยอมเชื้อสัญญารับรองการเป็นเอกราชของเบลเยี่ยม รวมทั้งยอมรับการเป็นกลางของประเทศดังกล่าวอีกด้วย โดยความ เป็นกลางของเบลเยี่ยนจะได้รับการค้ำประกันจากมหาอันจัน ๆ

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญของเบลเยี่ยมจะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมาก เช่นเดียวกับของ อังกฤษและฝรั่งเศส แต่ก็มีประชากรต่ำกว่า 50,000 คนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในขณะที่เบลเยี่ยม มีประชากรหั่งหมด 4 ล้านคน ภายหลังจากได้อเอกสาร ชาวเบลเยี่ยมพอจะจะเลือกตั้ง Nemours โอลส่องค์ที่สองของหลุยส์ฟิลิปเป้เป็นกษัตริย์ ซึ่งอังกฤษไม่พอใจที่จะเห็นเบลเยี่ยมถูกเปลี่ยนมาจากด้วย มาเป็นฝรั่งเศส ด้วยอิทธิพลของอังกฤษ พระเจ้าหลุยส์ฟิลิปเป้ทรงคัดค้านการเลือกตั้งดังกล่าว และ เจ้าชายลีโอปอลแห่งซักโคเบิร์ก (Saxe - Coburg - Gotha) เชือสายเยอรมัน ได้รับตำแหน่งกษัตริย์ แห่งเบลเยี่ยน ซึ่งนับจากนี้ต่อไปเบลเยี่ยมจะมีการต่อต่ออย่างใกล้ชิดกับอังกฤษ *

การปฏิวัติและความวุ่นวายในแหลมไอบีเรีย ส่งความกลางเมืองของปี 1820 ยังคงดำเนินต่อมุ่งม้ำาการจะ การรัฐประหารของ Dom Miguel ในโปรตุเกส เป็นจากใหม่ของการต่อสู้ในด้านความคิดจะห่วงสมบูรณ์ราญาสิทธิราชกับระบบบรัชสกา ในปี 1832 ด้วยความช่วยเหลือของอังกฤษและฝรั่งเศส Maria do Gloria ได้กอบกู้ราชบัลลังก์อีกรัชท์หนึ่ง และในปี 1836 ก็ได้ทรงอภิเศกกับดยุคเพอร์ดินานแห่งชา็กโสโคเบร์ก หลังจากนั้นประเทศโปรตุเกสอยู่ในสภาพที่มั่นคง ถึงแม้ว่าจะขาดการปฏิรูปและการเจริญเติบโตของชนชั้นกลางที่มีประสิทธิภาพไปบ้างก็ตาม

เหตุการณ์ในสเปนหลังจากปี 1823 พระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 7 ผู้ได้รับการช่วยเหลือให้ได้ราชบัลลังก์อีกรัชท์หนึ่ง ได้ใช้นโยบายรุนแรงกำจัดขบวนการเสรีนิยมต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่แన่นอนว่าความไม่สงบจะต้องเกิดขึ้นตลอดเวลา ค.ศ. 1834 อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และโปรตุเกสได้เซ็นสัญญาเป็นพันธมิตรกัน (Quadruple Alliance) มีจุดประสงค์เพื่อพิทักษ์ระบบการปกครองแบบบรัชสกาในประเทศสเปนและโปรตุเกส แต่เหตุการณ์ในสเปนยังคงวุ่นวายมิจบสิ้น เนื่องมาจากการขาดเสียรากทางด้านการเมืองของรัฐบาล บัญหาทางคอร์รัปชัน และบัญหาทางสังคมอื่น ๆ

ขบวนการปฏิวัติในท่อนฯ โปรดแลนต์เป็นคินแคนอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลของความรู้สึกชาตินิยมที่กองทัพนำไปเลียนมากกระดุนเดือนไว้ ค.ศ. 1830 ชาวโปรตุเกสทำการกบฏขึ้นต่อต้านผู้ปกครองชาวรัสเซียซึ่งเป็นต่างชาติ การดำเนินอยู่ภายใต้สมาคมลับ ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยชนชั้นปัจจุบัน นักศึกษา และชุมนุม เมื่อเริ่มต้นการปฏิวัติก็เป็นไปด้วยดี แต่ เพราะชาติผู้นำที่ต้องมีความสามัคคีพอเพียง และไม่ได้รับการช่วยเหลือจากตะวันตกตั้งที่คาดหมาย การปฏิวัติจึงประสบกับความล้มเหลวในปี 1831 ก่อนที่กองทัพรัสเซียจะมาถึงเสียอีก ชาวโปรตุเกสได้ทรงยกเลิกรัฐธรรมนูญของชาวนโอล สั่งบีดมหาวิทยาลัยวอร์ซอ และพยายามใช้นโยบายเปลี่ยนชาวโปรตุเกสที่เป็นชาวรัสเซีย ได้บุนไนโปรดแลนต์มาเป็นชนชาติหนึ่งของรัสเซีย พวากต่อต้านจะถูกฆ่าตายเมื่อถูกจับได้ว่าพยายามจะหลบหนี

เหตุการณ์ท่านองเดียวกันเกิดขึ้นในสมាជันธ์รัฐเยอรมันเข่นกัน ค.ศ. 1832 ด้วยการดำเนินงานอย่างแข็งขันของแพทย์เอนนิค รัฐภาคของสมាជันธ์รัฐผ่านอุทธรรภิการคาลสบัด (Carlsbad Decrees) จำกัดการต่อความไม่สงบต่าง ๆ และในปี 1833 ประมุขของอสเตรีย ปรัสเซีย และรัสเซียได้ทำสัญญาลับกันที่จะพัฒนาการปกครองระบบทัศริย์ และสัญญาจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันถ้าการปฏิวัติเกิดขึ้น

การปฏิรูประบบบรัชสกาในประเทศอังกฤษ ในระยะปี 1815 กลุ่มการเมืองในอังกฤษ แบ่งเป็นวิกและทอร์ แต่ก็มีได้มีลักษณะพิรุคการเมืองแบบในบล็อกบัน สมาชิกที่สังกัดพิรุคได้เป็นเพรษการผูกพันกันด้านเชื้อสาย หรือด้วยเหตุผลส่วนตัวมากกว่า หรืออย่างน้อยก็มีน้ำหนักเท่าเทียมกันระหว่างเรื่องส่วนตัวกับหลักการทางการเมือง การเคารพหลักการของพิรุคจึงไม่มี ยังสภาพนอกร

รัฐสภาด้วยแล้ว ความคิดเรื่องพระราชการเมืองแทบทไม่มีเลย ซึ่งการปฏิรูปของปี 1820 และ 1830 จะทำให้ระบบพระราชการเมืองทั้ง 2 พระองค์เป็นความจริงขึ้นมาได้บ้าง

รัฐมนตรีเด่น ๆ ในคณะรัฐบาลหลังจากปี 1822 ได้แก่ แคนนิงผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศ เป็นผู้ที่ต้องการเห็นประเทศไทยต่าง ๆ เป็นเอกราช มีความคิดเสริมนิยมเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศ วิลเลียม ฮุสกิสัน (William Huskisson ค.ศ. 1770 — 1830) ประธานสภาการค้าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการค้า การเงิน และการอุดหนุนการรวม เป็นผู้นิยมในลักษณะการค้าเสรี จึงมีความคิดที่จะถ้มถิกิจการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและระบบการเก็บภาษีของรัฐบาล โรเบิร์ต พีล (Robert Peel ค.ศ. 1788 — 1850) รัฐมนตรีที่มีหัวใจไทย มีนโยบายปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นธรรมมากขึ้นได้ ก่อตั้งสำนักงานศุลกากร แนวความคิดเสรีที่เป็นพื้นฐานของบุคคลสำคัญผู้ทรงคุณวุฒิ ผลความคิดของกลุ่มยูติแทร์เรียน รัฐสภาจึงได้ตกลงยกเลิกกฎหมาย Combination Acts ซึ่งห้ามมิให้ก่อตั้งสหพันธ์กรรมกรในปี 1824

งานการปฏิรูปศาสนาเป็นข้อเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกขั้นหนึ่ง ค.ศ. 1820 The Test and Corporation Acts ซึ่งเน้นถึงความไม่เสมอภาคของผู้ที่มิได้นับถือศาสนาของอังกฤษ (Church of England) ได้ถูกรื้อพื้นขึ้นพิจารณาเสียใหม่ แต่ถูกกลุ่มปฎิกิริยาของทอร์ (Ultras) คัดค้านอย่างรุนแรง เมื่อการขัดแย้งจะลุกจลาจลต่อไป ด้วยเวลาถึงต้นนายกรัฐมนตรีซึ่งก็สังกัดกลุ่มปฎิกิริยาเหมือนกันแต่เกรงว่าเรื่องจะใหญ่โตเกินไปและเพราะต้องการเรียกเสียงสนับสนุนจากสมาชิกเสรีนิยมหั้งหอร์และวิกพระราชบัญญัติจึงผ่านรัฐสภาอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นกฎหมายที่ระบุให้ความเท่าเทียมกับผู้นับถือแคಥอลิกก์ถูกเสนอเข้าสภาก็อ ก ถึงแม้ว่าถึงต้นจะคัดค้านในครั้งแรก แต่เมื่อความวุ่นวายอาจเกิดขึ้นได้ในไหร์แลนด์ กฎหมายฉบับดังกล่าวจึงออกมามีผลบังคับใช้อีกเช่นกัน

สถานการณ์ยังคงเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นสำหรับกลุ่มเสรีนิยม เมื่อพระเจ้าวิลเลียมที่ 4 ขึ้นครองราชย์สืบต่อจากพระเจ้ายอร์ชที่ 4 ด้วยประเพณีโบราณ รัฐบาลต้องจดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ ผลจากการเลือกตั้งในเดือนกรกฎาคม 1830 รัฐบาลของเวลาถึงต้นกลับเข้ามารับตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง แต่เสียงสนับสนุนอยู่ในลักษณะที่ไม่แน่นอน และกลุ่มวิกก์ไม่พอใจยังไปรวมกับพวกกอธิ-ชาหกรรมเร่งร้าวให้มีการปฏิรูปรัฐสภา และเมื่อเหตุการณ์ในยุโรปผันแปรไป มีการปฏิวัติในฝรั่งเศส การสถาปนาเอกสารของเบลเยียม การคุกคามของแนวทักษอนิกรัฐมีเบลเยียม บัญชากริก และการปฏิวัติอื่น ๆ การต่อต้านรัฐบาลชุดของเวลาถึงต้นมีเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาถึงต้นกล่าวสุนทรพจน์ในรัฐสภาถึงความสมบูรณ์แบบของรัฐบาลอังกฤษ ความวุ่นวายจึงเกิดขึ้น ในที่สุดเวลาถึงต้นต้องออกจากตำแหน่ง

ถึงแม้ว่ารัฐบาลชุดใหม่ภายใต้การนำของลอร์ดเกรแฮมเบินกอล์มวิก แต่สมาชิกในคณะกรรมการรัฐบาลมาจากการชั้นสูงทั้งสิ้น รัฐบาลชุดใหม่มีแนวโน้มจะรักษาระบบเก่า เพียงแต่ปรารถนาจะปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น รัฐบาลพยายามให้รัฐสภาผ่านกฎหมายปฏิรูป (Reform Bill) ของลอร์ด จอร์จ รัสเซล แต่ทำสำเร็จระดับสภานิติบัญญัติเท่านั้น เกรตอิงแลนด์ออกเสียงไม่ผ่านกฎหมายฉบับดังกล่าว แต่เกรทบริตันเข้ารับคำแนะนำอีกเมื่อเวลาลิ่งดันหามีเสียงสนับสนุนไม่ได้ และพระเจ้าความไม่สงบขึ้น ทั่วไป จนอาจกล่าวขึ้นว่าการปฏิรูปจะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ด้วยความกดดันต่าง ๆ สภานิติบัญญัติออกกฎหมายปฏิรูปในเดือนกรกฎาคม ปี 1832

กล่าวโดยสรุป กฎหมายปฏิรูปปี 1832 มีผลทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มตัวเลขขึ้นอีกจากเดิม 50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมิใช่ตัวเลขที่ดีเมื่อเทียบกับสัดส่วนของประชากร ทั้งนี้ เพราะยังคงใช้หลักการเรื่องทรัพย์สมบัตินิติบัญญัติอย่างเคร่งครัด จะมีผู้ชายอายุบุรุษนิติภาวะจะใช้สิทธิได้แท้จริงเพียง 20 เปอร์เซ็นต์จากจำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด (ประมาณ 750,000 คนในปี 1832) นอกจากนั้นการลงคะแนนก็มิได้เป็นทางลับ ผลที่เกิดขึ้นเมืองที่คุณหนาแน่นได้ทันทีเพียง 143 ที่นั่ง จากยอดเต็ม 650 ที่นั่ง จึงยังไม่ยุติธรรมนักสำหรับเมืองอุดมานาดห้องทางเหนือ และโดยทั่วไปชุมชนทางตอนใต้ คุณการเลือกตั้ง

ถึงแม้ว่าพวกคนรวยรุ่นใหม่จะไม่ได้มีอิทธิพลอำนาจแทนที่พวกชุมชนทางภาคใต้ แต่กฎหมายฉบับนี้ก่ออกมาสนองความต้องการได้พอเหมาะสมกับเวลา เพราะทั้งพระราชบัญญัติและทอรี่ยังอ้างถึงหลักการเรื่องการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน แต่ต้องเป็นประชาชนที่ดีที่สุด ดังนั้นในกฎหมายปฏิรูปจึงยังให้อำนาจทางการเมืองคงอยู่ที่ชั้นนิติบัญญัติ พระกรรมการยังคงไม่มีเสียงแต่อย่างใด แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ได้ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศเป็นรูปรวงขึ้น ซึ่งจะพัฒนาอย่างมากเป็นระบบพรรครัฐการเมืองที่แท้จริงในที่สุด

กฎหมายปฏิรูปนี้เป็นข้อประนีประนอมที่จำเป็น สถาบันกษัตริย์ สภานิติบัญญัติ และรัฐบาลของรัฐบาลยังคงมีอยู่ ในขณะที่อ่อน化ขององค์กรทางการเมืองอื่น ๆ เพิ่มขึ้นมา ผลประโยชน์ ของกษิกรรมยังคงเหมือนเดิม แต่ก็ยอมรับความมีอำนาจทางเศรษฐกิจของนักอุดมานาดห้อง แต่ก็ยังเรียกว่าเป็นการปฏิรูป เพาะจากนี้ไปสถาบันที่มีอำนาจเก่า ๆ จะไม่สามารถหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงได้อีก

การปฏิรูปเกิดขึ้นอีกในแบบต่าง ๆ เช่น New Poor Law ในปี 1834 ค.ศ. 1833 ยกเลิกท่าที่อาณาจักร โดยรัฐบาลเป็นผู้ออกเงินเป็นค่าทดแทนให้ นี้เดียวกับที่กฎหมายเลิกทำสอดคล้องกันนั่นคือ Municipal Reform Act ของปี 1835 เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐสภาได้ผ่านกฎหมายโรงงาน (Factory Act) โดยการช่วยเหลือของพรรครัฐ กฎหมายโรงงานฉบับใหม่ ได้ขยาย

ขอนเขตการคุ้มครองแรงงานจากฉบับปี 1802 ซึ่งระบุว่าโรงงานหอพั้นใช้แรงงานของเด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี ไม่ได้ และเด็กอายุระหว่าง 9–13 ปี ซึ่งทำงานไม่เกินวันละ 12 ช.ม. จะเปลี่ยนมาเป็นทำงานวันละ 8 ช.ม. และ 12 ช.ม. ส่าหรับเด็กอายุ 13–18 ปี และโรงงานยังต้องจัดสอนหนังสือให้เด็กอีกวันละ 2 ช.ม. นอกจากนี้ยังได้ตั้งหน่วยงานตรวจสอบให้โรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ได้มีการห้ามใช้เด็กและผู้หญิงทำงานในเหมืองถ่านหินรวมทั้งมีการปรับปรุงสภาพการทำงานอื่น ๆ อีก

เสียงประท้วงจากสังคม

ในขณะที่ชนชั้นกลางกำลังกำลังต่อสู้เรียกวังความยุติธรรมจากสังคมในทศกัณฑ์ ชนกลุ่มกรรมกรก็มีทศกัณฑ์ของตนเองประท้วงความอยุติธรรมของสังคมเช่นกัน เว็บดันด้วยการแสวงออกแนวรุนแรงต่าง ๆ อาทิ ก่อการจลาจล การนัดหยุดงาน ระยะต่อมาการต่อสู้เปลี่ยนมาเป็นความพยายามที่จะก่อตั้งสหพันธ์กรรมกรขึ้นเพื่อเป็นระบบออกเสียงแทน การดำเนินการต่าง ๆ นี้ถูกประท้วง และขัดขวางอย่างแข็งขันจากชนชั้นกลางหรือกลุ่มผู้เป็นเจ้าของบจจัยการผลิต กรรมกรพยายามต่อสู้ด้วยสันดิษฐ์บัง เช่น สংগীকাไปถึงรัฐบาล เรียกร้องให้รัฐบาลตรากฎหมายช่วยจัดบัดเป้าทาง徂ารุณรวมต่าง ๆ ได้มีการก่อตั้งสมาคมเพื่อกรรมกรขึ้น เช่น สมการน์ หรือ friendly societies แต่เมื่อคำเรียกร้องจะกลายเป็นหมัน ชนชั้นกรรมมาซีพึงกลับใช้วารุนแรงแบบเดิม กรรมกรเชื่อกันว่าชนชั้นกลางไม่มีเจตนาaramณ์แต่อย่างใดที่จะแบ่งบันผลกำไรในรูปของการช่วยเหลือแก่ตน

แนวความคิดสังคมนิยมไม่ใช่ของใหม่สุดที่เดียว เช่นต์ โอมัส อีคูนัส (St. Thomas Aquinas) นักเทวประชัญญาในศตวรรษที่ 13 ได้แสดงความคิดว่า ความมั่งคั่งของคนหมายถึงที่มนุษย์มีเกินความต้องการ ซึ่งสิ่งนั้นควรยกย่องกับคนยากจน โดยให้มีการกระจายรายได้ เงาจึงเสนอให้วรรเก็บภาษี ถึงแม้ว่าจะเป็นการขัดกับสวีภาพส่วนบุคคล รัฐควรช่วยเหลือคนยากจน เพราะความยากจนเป็นบ่อเกิดของบาปทั้งหมด เนื่องจากคนยากจนอาจจะลักขโมยได้ เป็นต้น เจมส์ แฮริงตัน (James Harrington) นักปรัชญาชาวอังกฤษในศตวรรษที่ 17 เขียนหนังสือชื่อ *The Oceana* แฮริงตันได้อธิบายถึงสภาพสังคมที่ดีที่สุดในอุดมคติที่มนุษย์จะมีได้ สังคมที่ดีที่สุด คือ สังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน รัฐควรจะเป็นเจ้าสรที่ดินให้กับประชาชนโดยเท่าเทียมกัน และรัฐจะถอนคืนอีกไม่ได้ ส่าหรับประเทศที่ขาดที่ดิน เช่น ชลอแลนด์ก์ควะจะมีการแบ่งความมั่งคั่งให้กับผู้อื่นในสังคมด้วย อย่างไรก็ตามแนวความคิดเหล่านี้ยังคงไม่ใช่บ่อเกิดของลัทธิสังคมนิยมสมัยใหม่

โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen ค.ศ. 1771–1858) เป็นนักพูดที่มีชื่อเสียงยิ่งในญี่ปุ่นหนึ่งของชนชั้นกรรมกร ทึ่งที่เป็นผู้ที่มาจากชนชั้นสูงของชาวเวลส์ เขายังดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงงานหอพั้นใหญ่ในเมืองเชสเตอร์ หลังจากนี้ยังมีหุ้นส่วนในโรงงานอีกหลายแห่ง รวมทั้งกิจการอื่น ๆ อีก โอเวนเป็นนักมนุษย์นิยม ตามความคิดของเขาสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทั่วสังคมมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อการพัฒนาบุคคลิกภาพของบุคคล ทางโรงงานควรจ่ายค่าจ้างแรงงานให้สูง ให้สวัสดิการต่าง ๆ

เพื่อปรับสภาพภาวะความเป็นอยู่ของกรรมการ ควรห้ามเด็ดขาดในการใช้แรงงานเด็ก ในปี 1813 ได้คิดพิพิธหนังสือชื่อ *A New View of Society* ซึ่งชี้ให้เห็นชั้นปักษ์ของทั้งบุรุษและเมริค่าปรับปูจาระบสังคมเสียใหม่ สังคมควรจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือกัน เพื่อการคงอยู่ของส่วนบ้านสังคม โอบเวนเน้นว่าการช่วยเหลือกรรมกรจะมิใช่การเสียเปล่า จะสามารถเป็นไปได้พร้อม ๆ กับความรุ่งเรืองในทางธุรกิจนั้น ๆ ถ้าค่าจ้างสูงก็การก็เจริญไปด้วย จากความคิดนี้ เขายังจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นรอบโรงงานของเข้า รวมทั้งจัดบริการต่าง ๆ ให้ด้วย

หลังจากวัตถุผลลัพธ์ของการประชุมใหญ่ Combinations Act ปี 1824 โดยที่ชั้นปักษ์ของบุรุษและเมริค่าไม่เห็นด้วย เขายังสนับสนุนการรวมตัวของสหพันธ์กรรมกรอย่างเดียวกับ สหพันธ์กรรมกรแห่งชาติ (Grand National Trade Union) ซึ่งตั้งขึ้นจึงมีสมาชิกมากกว่าครึ่งล้าน วิธีการของสหพันธ์กรรมกรแห่งชาติจะเป็นไปในทางรุนแรง ใช้การนัดหยุดงานทั่วไปบีบบังคับให้วัตถุผลลัพธ์ และเจ้าของโรงงานยอมตามความประسังค์ แต่ในที่สุดจากแรงกดดันจากเบื้องบน และการแตกแยกกันระหว่างหัวหน้าสหพันธ์กรรมกรแห่งชาติจึงแตกสลายไปในที่สุด

สำหรับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในอังกฤษ ในปี 1836 ได้มีการก่อตั้ง London Working Men's Association เพื่อต่อรองทางการเมือง ในปีต่อมาได้ก่อตั้ง Birmingham Political Union ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดกฎหมายปฏิรูป (Reform Bill) และหลังจากนั้นกรรมกรทางเหนือและใต้ได้มามนີกกำลังกัน ร่างค่าเรียกร้อง (People's Charter) ส่งไปยังรัฐสภา ขอให้มีการปฏิรูปทางการเมืองเพิ่มขึ้นอีก เช่น ขอให้ทุกคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ให้มีการลงคะแนนลับ ให้ทุกจังหวัดได้มีผู้แทนเท่าเทียมกัน ให้ยกเลิกข้อกำหนดเรื่องทรัพย์สมบัติ ให้รัฐสภามาประชุมกันทุกปีโดยสม่ำเสมอ และให้สมาชิกได้รับเงินค่าตอบแทนด้วย ในระยะเวลา 1839—1842 การรณรงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งต้องประสงค์เป็นไปอย่างรุนแรง มีทั้งการนัดหยุดงาน ก่อการจลาจลและอื่น ๆ อีก สมาชิกในกลุ่ม Chartist ทั้งดูดจ้ำคุก ดูดม่าตาดและเนรเทศไปยังออสเตรเลียเป็นจำนวนมาก ขบวนการกรรมกรเหล่านี้จึงสลายตัวไปเกือบทั้งหมด

เซนต์-ช้มอง (Henri de Saint-Simon ค.ศ. 1760—1825) นักสังคมนิยมชาวฝรั่งเศส มีเชื้อสายชุนนาง เคยร่วมในการต่อต้านอังกฤษในสงครามกู้ชาติอเมริกัน และเพริมาณีชีวิตอยู่ในช่วงของการปฏิรูปใหญ่ จึงได้รับอิทธิพลความคิดที่รุนแรงมาด้วย ช้มองเป็นคนที่มีความคิดอิสรภาพ เมื่อเด็ก จึงปฏิเสชการเข้าศึกษา ขอบการศึกษา และสนใจต่อความเป็นไปทางสังคมมาก เขายังคงสนใจสังคมออกเป็น 2 กลุ่ม พวกรากเรียกว่าพวกรุนแรง หรือ Lords และพวกรากส่องได้แก่ชั้นชั้นต่ำ หรือ Plebeians ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มีอิทธิพลใด ๆ เลย และถูกบังคับจากชนกลุ่มแรก ผู้มีอำนาจทางการปกครองและการทหารอยู่ในมือ นอกจากนั้นทางด้านจิตใจยังถูกครอบงำด้วยคำสอนทางศาสนา เช่น

การสอนให้เชื่อพึ่งชนชั้นปีกของ หรือการแนะนำว่าโลกหน้าคือความสุข ซึ่งเท่ากันว่าให้ยอมรับ การมีอำนาจของชนชั้นปีกของ การสนับสนุนให้ยอมรับทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งมองเรียกว่าสังคมแบบนี้ว่า เป็น Military Theological Society สังคมแบบนี้อยู่ได้เป็นเวลานาน เพราะคนยังหาวิธีการที่ดีกว่า ไม่ได้ แต่ความคิดที่จะปฏิรูปสังคมยังคงมีอยู่ภายใน ตลอดเวลา ซึ่งมองเห็นว่าสังคมจะอยู่ไม่รอด ถ้า ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว กันของสมาชิกในสังคม ควรต้องมีการจัดสังคมเสียใหม่ อย่าให้มีการ ขัดแย้งกันอย่างรุนแรง และสังคมจะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว กันนี้สมาชิกทุกคนต้องทำงาน ต้อง มีรายได้จากแรงงานของตน พากเพียร เจ้าของที่ดิน เป็นก่อ募คนที่ไม่ได้ทำงานเป็นกำลังของสังคม ซึ่งไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะอยู่ต่อไป ผลงานที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการทำงาน เพราะฉะนั้นคนที่ทำงาน หนักควรจะได้รับผลงานนั้นตอบแทน

คนซึ่งจะมีอิสทธิ์ในสังคม หรือการจะควบคุมสังคม ควรจะเป็นผู้ผลิต (producer) ซึ่ง ได้แก่ กรรมกร ส่วนผู้เป็นเจ้าของบ้านจัดการผลิต (owner) หรือนายทุน ไม่ควรจะมีสิทธิ์แต่อย่างใด เพราะกรรมกรเป็นบ้านจัดการอยู่ในทางเศรษฐกิจ ดังนั้นกรรมกรจึงควรจะเป็นผู้ออกกฎหมาย รวมถึง อำนาจทางการเมืองอีก ที่จะควบคุมสังคม เขายกตัวถ้าปล่อยสังคมให้ออกจากชนชั้นผู้ดี พวคนี้จะ นำสังคมไปสู่แบบเก่า ซึ่งองค์พยายามเผยแพร่ความคิดของเขารา แต่เพราะเป็นความคิดที่รุนแรงในสังคม ขณะนั้น ความคิดของเขามากดูถูกต่อหัวหน้ามาก กลุ่มของซึ่งมองได้เรียกว่าความเสมอภาคอีก อาทิ สิทธิ์เสมอภาคของศรี กลุ่มผู้นี้ยังคงจึงถูกขับออกนอกประเทศในที่สุด

ชาลส์ ฟูร์เย (Charles Fourier ค.ศ. 1772—1837) ฟูร์เยต้องการจะให้เกิดสังคมนิยม เมื่อนอก แต่ต่างกับซึ่งมอง ฟูร์เยเรียนอธิบายว่า สังคมมนุษย์เปลี่ยนแปลงเสมอมา แต่สังคมยังคงมี ความไม่ยุติธรรมอยู่ ถึงแม่ว่าจะได้ซื้อว่าเป็นสังคมที่เจริญแล้ว เช่นสังคมฟรังเศสในศตวรรษที่ 18 ความ เจริญเป็นแต่เพียงชั่ว ทุกแห่งยังคงมีการเอารัดเอาเปรียบ ฉ้อโกง จึงควรต้องจัดรูปสังคมเสียใหม่

คนทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย แต่ก็ได้หมายความว่าทุกคนจะ เป็นจะต้องได้รับสิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่ากันเสมอไป สังคมที่ดีที่สุดเป็นสังคมที่คนมีชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน หรือที่เรียกว่า phalastéres ในแต่ละชุมชนจะประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 1,620 คน สมาชิกจะ ทำงานร่วมกัน ใช้สิ่งของที่ทำมาได้ร่วมกัน กินอยู่ร่วมกัน เมื่อคนมีชีวิตเกิดชนด้วยอยู่ร่วมกันดังนี้ คนจะเกิดการเห็นใจกัน การเอารัดเอาเปรียบก็จะหมดสิ้นไป เมื่อแนวความคิดของฟูร์เยได้ถูกนำมาก สองปฏิบัติ แต่ก็ได้ผลบ้างและไม่บ้างเกิดผลบ้าง

หลุยส์ บล็อง (Louis Blanc ค.ศ. 1811—1882) เป็นนักคิดอิสระที่ชื่นมิอิชิพลต่อ ระบบสังคมนิยมในฝรั่งเศสมาก และเป็นบุคคลสำคัญที่จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวของฝรั่งเศสในปี 1848 เป็นหัวหน้าสือพิมพ์และนักประวัตศาสตร์ ได้แต่งหนังสือ *The Organization of Labor* ในปี 1838

โจนติลกธินายทุนว่าเป็นสิ่งชั่วร้าย และเรียกร้องให้รัฐบาลเข้าประจำกันสังคม ควรจะมีการจัดตั้ง โรงงานของรัฐหรือของสังคมขึ้น โดยมีพวกรกรรมกรเป็นผู้ด้านงาน เพื่อบังกับการว่างงาน และใน การดำเนินงานของรัฐ นอกจากจะเน้นถึงสิ่งที่ควรได้ตามความสามารถของบุคคลแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นของคนนั้นด้วย “From each according to his abilities, to each according to his needs” ได้แตกต่างจากหลักการของเซนต์-ชีมอย “From each according to his abilities, to each according to his works” นอกจากนั้นบล็องยังมีความคิดต่างไปจากนักสังคมนิยมอื่น ๆ ที่คุยกับการเมืองไม่สนใจ หรือพยายามต่อต้านการปกครองของรัฐบาล บล็องเชื่อว่า รัฐบาลจะเป็นผู้ช่วยเหลือที่ดีในการก่อตั้งโรงงานแห่งชาติ เขาจึงไม่เห็นด้วยกับการใช้การปฏิวัติเป็นทางออก โรงงานแห่งชาติที่รัฐ ตั้งขึ้น จะกำจัดพวกรนาอยทุนไปโดยปริยายตามวิถีทางของลักษินายทุนนั้นเอง บล็องจึงได้เชื่อว่าเป็นผู้มีอิทธิพลมากต่อรัฐและชาติ โดยสังคมนิยมสมัยใหม่

พรูดอง (Pierre-Joseph Proudhon ค.ศ. 1809—1865) ได้เชื่อว่าเป็นผู้ให้กำเนิดกลุ่ม anarchism ทั้ง ๆ ที่พรูดองเป็นคนสุภาพ อ่อนโยน ไม่เห็นด้วยกับการใช้กำลัง แต่เพราะข้อคิดของ เขายทำให้คนตีความได้มาก พรูดองโจนดีว่า เป็นการไม่ยุติธรรมที่ทรัพย์สมบัติไปอยู่ในมือของคนเพียง 2—3 คนเท่านั้น ควรจะได้กระจายความมั่งคั่งนั้นให้ทั่วไปทุกคนในสังคม เขายเป็นผู้กล่าวว่า “property is theft” อันมีเชือเสียง พรูดองมีความคิดเช่นเดียวกับฟูรีเอ ในเรื่องไม่เห็นด้วยที่จะให้รัฐเข้าควบคุม เครื่องมือการผลิต แต่ควรจะปฏิรูปเศรษฐกิจแบบสหกรณ์ ทุกคนจะมีส่วนได้รับผลประโยชน์ แต่ทุก คนยังคงมีเสรีภาพ ทว่าเนื่องจากลักษณะของบุคคลของฟูรีเคนในระยะนี้ 1830—1840 ผู้ห่วงห้าม กรรมกรมากกว่าจะคำนึงถึงหลักเสรีภาพของนี 1789 เขายังเรียกร้องให้เสรีชนแต่ละคน ลุกขึ้นร่วม มือกันสร้างอุปกรณทางสังคมเหล่านี้เสีย

บลองก์ (Auguste Blanqui ค.ศ. 1805—1881) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับอิทธิพลความคิดการ ปฏิวัติใหญ่ของฝรั่งเศส เคยเข้าร่วมในสมาคมลับค้าใบหน้า เมื่ออายุเพียง 16 ปี มีส่วนพัวพันกับการ ปฏิวัตินี 1830 เป็นคนมีความคิดรุนแรง สนับสนุนให้ใช้กำลังในการต่อสู้

ส่วนกาเบ (Etienne Cabet ค.ศ. 1788—1856) มีความคิดถ่ายทอดกับฟูรีเอ ได้ผันตัว จะก่อตั้งสังคมในอุดมคติที่มีชื่อว่า Icaria แต่ต่างกับฟูรีเอที่ได้เรียกร้องให้สมาชิกทุกคนมีความเสมอภาคกัน

ลักษณ์คอมมูนิสต์ : ปรัชญาสังคมและการเมืองของคาร์ลมาเร็คซ์ (Karl Marx ค.ศ. 1818—1883) ไม่ว่าทฤษฎีของมาเร็คจะถูกเรียกว่า “Marxism” “Communism” หรือ “Marxian socialism” หลักใหญ่ของแนวความคิดยังคงเป็นแบบเดียวกัน กล่าวคือ เป็นทฤษฎีที่เสนอให้มีการอัน

ถั่งระบบสังคมที่ทุกคนต่างคนต่างอยู่ ต่างแสวงหาความมั่งคั่ง แสวงหาทรัพย์สมบัติส่วนตัว รวมทั้งความสุขเพื่อตนเอง และแล้วได้เสนอให้มีการสร้างสังคมใหม่ขึ้น ซึ่งมุขย์จะมีชีวิตอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ละทรัพย์สมบัติส่วนตัวให้แก่สังคม จะเป็นสังคมที่ไม่มีชนชั้น ทุกคนจะเท่าเทียมกันหมด

ความคิดเรื่องคอมมูนิสต์ไม่ใช่ของใหม่ ได้เคยปรากฏแล้วในแนวความคิดของเพลโตจากหนังสือ *The Republic* ซึ่งเข้าเสนอให้ชนชั้นการเดียนเสียและทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อจะได้เป็นเพลเมืองที่ดีที่สุด ซึ่งจะรับใช้รัฐในอุดมคติได้เต็มที่ แนวความคิดของเพลโตที่ผ่านถึงรัฐในอุดมคติได้ถูกเรียกว่า Idealist Communism ส่วนมาร์คซ์นั้นมองทุกอย่างในแง่ตั้งๆ มองเห็นความไม่ดีของสังคมในแง่ของ การต่อสู้เพื่อตัวตุ เขาจึงเสนอให้ยกความคิดทั้งหมดนี้ โดยให้ทุกคนลงทะเบียนทรัพย์สมบัติ (อันเป็นตัวตุ) เสีย จึงได้เรียกว่า Materialist Communism

แนวความคิดของมาร์คซ์กล่าวไว้ว่ามีอิทธิพลมากที่สุดในบรรดาแก้สังคมนิยมทั้งหมด ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับเอนเกล (Friedrich Engels ค.ศ. 1820—1895) เพื่อนสนิทและผู้ร่วมงานของเขา ทั้งสองคนเป็นตัวอย่างของชนชั้นกลางชาวเยอรมันที่หัวรุนแรง มาร์คซ์เกิดที่แคว้นไวน์ครอบครัวiyiaแต่มาศึกษาวิชากฎหมายจากมหาวิทยาลัยบอน (University of Bonn) หลังจากนั้นได้มายศึกษาปรัชญาที่มหาวิทยาลัยเบอร์ลิน และจากสถานศึกษาแห่งนั้นเอง มาร์คซ์ได้รับอิทธิพลความคิดเรื่องกฎไฮเดคติกของเยเกล และความคิดต่อต้านเรื่องทฤษฎีพระเจ้าของลูคิวค์ เฟอนบาก (Ludwig Feuerbach) ทฤษฎีค่าจ้างของริคาร์โด ซึ่งกล่าวเป็น “surplus value” ของเขามากและความคิดของนักสังคมนิยมฝรั่งเศส ในเรื่องความจำเป็นที่กรรมการจะต้องมีส่วนเป็นเจ้าของบจจัยการผลิตร่วมกัน หลังจากถั่งนายทุนแล้ว สังคมแบบสังคมนิยมจะเป็นแบบปล่อยสุดท้าย เขาได้เขียนวิทยานิพนธ์ชื่อ ความแตกต่างของปรัชญาธรรมชาติของดีโนคริทัสและอีพิคิวรัส (*The Difference Between the Natural Philosophy of Democritus and Epicurus*) มาร์คซ์ได้พยายามพิสูจน์ว่าถ้าตุหรือสาร เกิดขึ้นเองและจริงๆ เป็นไปได้เงื่อน ก็ไม่จำเป็นต้องมีผู้สร้างหรือพระเจ้า หรือผู้ปักครองอีกต่อไป ด้วยแนวความคิดที่รุนแรงเข้าใจ ทางานสอนหนังสือทำไม่ได้ ในที่สุดต้องมาเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ของกลุ่มนักชั้นกลางหัวเรี่ยนในโคลงญอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ซึ่งหนังสือถูกฟังปิดในปี 1843 ในข้อหาที่โจนศรีรัฐบาลห้ามรับเข้าชม รัฐเชียรุนแรงเกินไป มาร์คซ์ต้องเดินทางมาอยังปารีส ในฝรั่งเศสนี้เองที่มาร์คซ์ได้เพิ่มความรุนแรง ความคิดเรื่องเศรษฐกิจและสังคมนิยม และที่นี่เข่นกันเข้าได้พอกันเอนเกล

เอนเกลเป็นบุตรคนหนึ่งจากแคว้นไวน์เช่นกัน เพาะบิดาได้ส่งเข้าไปศึกษาในโรงงานทอผ้าที่แม่นเขตอร์ในประเทศอังกฤษ เอ็นเกลได้สะสมความไม่พอใจต่อระบบสังคมนายทุนในขณะนั้นไว้ เขายืนหนังสือฉบับยังคงสภาพแร่แคนน์ของกรรมกรในโรงงาน โจนศรีนายทุนชาวอังกฤษว่าได้เปลี่ยนสภาพคนงานให้เป็นทาส “wage slavery” ทำให้เป็นหญิงโสเกต และทำลายชีวิตครอบครัว

ค.ศ. 1847 ด้วยคำเชิญของอีเอนเกล มาร์กซ์ได้ย้ายมาพำนักระหว่างประเทศ ได้เข้าร่วมในกลุ่มนักปฏิวัติเด็ก ๆ ขณะนั้น ที่มีชื่อว่า “League of the Just” ซึ่งคือมาภายหลังจะได้ชื่อว่า “Communist League” สมาคมได้ให้บุคคลทั้งสองร่วงกฎหมายของสมาคมขึ้น มาร์กซ์และอีเอนเกลจึงได้จัดพิมพ์ “ปฏิญญาไว้ด้วยจุดประสังค์และแนวปฎิบัติของพรรคอมมิวนิสต์” (Communist Manifesto) ในเดือนมกราคมปี 1848 อันเป็นยุคการปฏิวัติของยุโรป แต่ไม่มีความสำเร็จหลังจากหนังสือเล่มอื่น ๆ เป็นที่แพร่หลายแล้ว เช่น Critique of Political Economy และ Capital หนังสือ Manifesto มีจุดมุ่งหมายพื้นฐานที่จะชักชวนให้กรรมกรรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว และจะกระตุ้นให้กรรมกรดำเนินงานเพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง ด้วยวิธีการอันรุนแรง ให้ทำลายยุโรปเก่า ไม่ว่าจะเป็นสังคมป้าป่า ชาวยุโรป เทคนิค กีฬา พฤกษา หัวรุนแรงชาวฝรั่งเศส หรือตำรวจลับเยอรมัน “จะทำการปฏิวัติ พากเรชนชั้นกรรมมาซิพะไม่มีสิ่งใดสูญเสียกเว้นแต่ใช้ตรวนเท่านั้น” “เราจะมีโลกที่เราระบุ” “กรรมกรทุกแห่งในโลกจะร่วมมือกัน”

แผนนิพสโตรของมาร์กซ์และอีเอนเกลมีสาระสำคัญ กล่าวว่าคือ

ก. ชนชั้นนายทุนและชนชั้นกรรมมาซิพ (Bourgeois and Proletarians) สำหรับพวกคอมมิวนิสต์คือว่าบุชชั่วหมาดึงชนชั้นนายทุน ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติต่าง ๆ เป็นพวกนายจ้าง ส่วนค่าแรงชนชั้นกรรมมาซิพหมายถึงกลุ่มชนที่ต้องสูดของสังคม พากที่ใช้แรงงานเพื่อการค้ารังชิพ เป็นพวกที่ไม่มีทรัพย์สมบัติ มีแต่ความยากจน

นายทุนในทศวรรษของมาร์กซ์ เป็นพวกกลดชี เอาไว้เจาเบรียบ ไม่มีศีลธรรม ขาดความรักใคร่ปะรำนี ยึดการอุดสาหกรรมเจริญมากขึ้น ระบบนายทุนจะทำให้ชนชั้นในสังคมเหลือเพียงสองเท่านั้น คือกลุ่มนายทุนผู้เจ้าเบรียบ และชนชั้นกรรมมาซิพ การต่อสู้ระหว่าง 2 ชนชั้นนี้จะเกิดขึ้นทั่ว ๆ ไป ฝ่ายกรรมมาซิพจะเริ่มนิชัยชนะมากขึ้น และจะรวมตัวกันเป็นสหภาพกรรมกร นาน ๆ เข้าสหภาพนี้จะกลายเป็นพรรคราษฎรเมือง มีนโยบายและหลักปฏิบัติอันแน่วแน่ นับวันพรรคราษฎรจะมีสมาชิกและพลังมากขึ้นทุกที และนับวันพากนายทุนก็เริ่มระส่ำระสายและแตกแยกกันเอง จนกระทั่งในที่สุดชัยชนะนี้สุดท้ายของกรรมกรก็จะมาถึง และเป็นชัยชนะที่หลักเลี้ยงไม่พ้น

มาร์กซ์อธิบายว่าประวัติศาสตร์ของมนุษย์นั้น เป็นประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ระหว่างชนชั้นของสังคมนับตั้งแต่แรกเริ่มมาจนถึงปัจจุบัน โดยยกตัวอย่างสังคมพิวต์ล ที่ประกอบด้วยความขัดแย้งระหว่างลอร์ดและเซฟ ลอร์ดตั้งกล่าวไว้ได้เข้าแทนที่สังคมโรมัน ที่มีความขัดแย้งระหว่างชาวโรมันกับทาส เมื่อมากถึงสมัยกลางในระยะที่การค้าเริ่มขยายตัว ได้เกิดชนชั้นใหม่ขึ้นคือบุชชั่ว คนเหล่านี้ได้ต่อสู้กับพากพิวต์ล ลอร์ด เพื่อความเป็นใหญ่ในสังคม พากบุชชั่วได้รับชัยชนะในการต่อสู้ อันเห็นได้

จากการปฏิวัติอังกฤษปี 1688 และปฏิวัติฝรั่งเศส 1789 ซึ่งเรียกว่าเป็นชัยชนะของเสรีนิยม ขณะเดียวกันชนชั้นกรรมมาชีพได้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นระบะ antithesis สังคมต่อมาได้ถูกแบ่งแยกมากขึ้นในระหว่างชนชั้นต่าง ๆ และการขัดกันจะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งจะมาถึงขั้น synthesis อันเป็นขั้นสุดท้ายของกฎหมายประวัติศาสตร์

ข. ชนชั้นกรรมมาชีพและคอมมิวนิสต์ (Proletarians and Communists) มาร์คซิสต์ อนิบาลาย่าคอมมิวนิสต์ คือกลุ่มผู้นำของชนชั้นกรรมมาชีพ (elite และ advance guard) เป็นผู้นำในการชี้ให้เห็นผลประโยชน์ร่วมกันของชนชั้นกรรมมาชีพ โดยมิได้คำนึงเชื้อชาติ เป็นผู้แทนแนวอุดมคติของการปฏิวัติ และช่วยนำการปฏิวัติหึ้นในด้านจิตใจและกำลังให้บรรลุผลสำเร็จ คอมมิวนิสต์จึงเป็นกลุ่มแนวหน้า ซึ่งเข้าใจอุดมการณ์ของการปฏิวัติสังคมตามทฤษฎีของมาร์คซ์ได้ก่อนกลุ่มกรรมมาชีพทั่วไป ทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจแน่วแน่เด็ดขาด และเชื่อมั่นในอุดมการณ์อย่างไม่เปลี่ยนแปลงอีกด้วย คอมมิวนิสต์จะรวมชนชั้นกรรมมาชีพเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วจะล้มล้างอำนาจของพวกบุชัว จนนำอำนาจหั้งหางเศรษฐกิจการเมืองมาครอบให้กับชนชั้นกรรมมาชีพ

จะต้องทำลายล้างสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินส่วนตัว สถาบันครอบครัว หรือชาติ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พอกบุชัวสร้างขึ้นเพื่อความมั่งคั่งของตนเอง ถ้ามีชาติ มัธยมยังขัดแย้งกับสันติสุขจะปราศจากไปสิ้น สองครามจะตามมา จึงควรยุติเสีย ด้วยการที่กรรมกรทุกประเทศ รวมกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

มาร์คซ์และເອັນເກລໄດ້ພຍາກຮົວວ່າການປົງປົງຈະຕົວເກີດຂຶ້ນໃນຢູ່ໂຮງ ດັ່ງນັ້ນ ໃນຖຸນີ້ໄມ້ຜົດຂອງນີ້ 1848 ເຂົ້າທັງສອງຈຶ່ງເດີນທາງກລັບນາຍັງເຍອມນີ້ ພຍາຍາມຈະນໍາການປົງປົງເຂົ້າສູ່ງປ່ອຍທີ່ຕົນດ້ວຍການຕ້ອດຕ້ານທັງພວກชนชั้นກາລາງແລະຮະບນບາກຫຼົງທີ່ ແຕ່ທຸກອຍ່າງໄດ້ພັ້ງທະລາຍລົງນາ ແລະທັງສອງຕ້ອງເດີນທາງກລັບອັກຖຸກອື່ຕຽັງທີ່

การปฏิวัตินີ້ 1848 (The Revolution of 1848)

การปฏิวัตินີ້ 1848 ເວັ້ນຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 21 ມັງກອນຂອງນີ້ 1848 ໂດຍປະຊານຫາວິກາໂມ (Palermo) ໄດ້ລຸກອີກັນຂຶ້ນຕ່ອສູ່ພຣະເຈ້າເພົ່ອດີນານທີ່ 2 ແຫ່ງເນົບລົສ໌ແລະຊີຊືລ໌ ແລະຈາກນີ້ໄປແທນໄນ້ ນີ້ພຣະນາກຫຼົງທີ່ອຳນວຍດັ່ງກ່າວຢູ່ໂຮງທີ່ຈະໄມ້ຕົວເພື່ອຍຸກັນນີ້ຢູ່ຫາການປົງປົງ ແຕ່ຄ້າຈະກ່າວລ່າວັນທີ່ຈີງ ການປົງປົງມີຈຸດເຮັມດັ່ນນາດັ່ງແຕ່ບີ້ 1830 ແລະ 1840 ເຊັ່ນໃຝຣ່ງເສມີນໜູ້ຫາກາຮອຮັບປັ້ນ ແລະກາຮັບການຂອງພວກງຽມການ ໃນແຍ່ວນນີ້ຈະໄດ້ເຫັນປົງປົງຢາຂອງชนชั้นກາລາງທີ່ໄມ້ພອໃຈທີ່ຕົນຖຸກກີດກັນນີ້ໃຫ້ເຂົ້າໄປມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂບວນການປົກກອງ ແລະພວກລຸກຈັງແລະຫາວນປະສບນໜູ້ຫາເສດຖະກິຈ ສ່ວນອີຕ້າ ແລະອີສເຕີຍກໍາລັງເພື່ອຍຸກັນນີ້ຢູ່ຫາຕິນິຍມ ສົງຕ່າງໆ ແລ້ວນີ້ມາກະກົນກັນນີ້ຢູ່ຫານີ້ຈຸບັນ ຄື່ອ ກາຮັກ

ต่อค้านการเกษตรของปี 1845, 1846 แม้อังกฤษจะมีสภาพดีขึ้นบ้างในปี 1847 แต่ฝรั่งเศสและเยอรมันยังตกอยู่ในสภาพที่เลวร้าย ราคากาหารโดยเฉลี่ยอย่างยิ่งขึ้นจนบังสูงมาก ชนชั้นต่าของสังคมอยู่ในสภาพอดอยากรมาตั้งแต่ปี 1847 ยังไปกว่านั้นการตกต่ำทางเกษตรยังไปส่งผลสะท้อนต่อการเงินของโลก ธนาคารต่าง ๆ ต้องปิดตัวเอง สินค้าอุตสาหกรรมหาตลาดขายไม่ได้ เพราะคนขาดพลังทางการซื้อเมื่อธุรกิจตกต่ำ สภาพคนว่างงานจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ตามการปฏิวัติปี 1848 เกิดขึ้นมาใช่ เพราะความผิดหวัง แต่เป็นความหวังครั้งใหญ่ ทุกคนคิดว่าทุกอย่างจะดีขึ้น ซึ่งทั้งนี้มีพระราศีต่างคิดผันถึ่งแนวทางปรับปรุงเศรษฐกิจและสังคมของครั้งแรกของศตวรรษที่ 19 แనมเมียร์ (Sir Lewis Namier) จึงกล่าวถึงการปฏิวัติปี 1848 ว่าเป็น "The Revolution of Intellectuals" ทว่าการปฏิวัติที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ มีสิ่งที่อยู่เบื้องหลังแตกต่างกันอยู่มาก ถึงแม้ว่าจะมีคำขวัญที่คล้ายคลึงกัน จึงสรุปกันว่า การปฏิวัติครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายอ่อนก ประสงค์

การปฏิวัติในฝรั่งเศส ถือกันว่าการปฏิวัติในฝรั่งเศสเป็น "จุดเปลี่ยน" ซึ่งจะก่อให้เกิดการปฏิวัติไปทั่วโลก

สภาพภายในประเทศ พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิปผู้ซึ่งได้อำนาจด้วยการสนับสนุนของชนชั้นกลาง นับวันก็ยิ่งใกล้ชิดกับชนชั้นมีเงินเหล่านั้น และยิ่งห่างไกลจากชนชั้นยากจน ที่เป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศมากขึ้นทุกขณะ สภาพแทนแทบทะจะไม่ได้สนใจต่อค่าเรียกร้องของมติชนเสียงเลย ตั้งนั้น ในระยะปลายรัชกาลของหลุยส์ ฟิลิป จึงมีคนหลายกลุ่มที่มุ่งทำลายรัฐบาลของพระองค์ อาทิ กลุ่มสังคมนิยม ริพับลิกัน เสรีนิยม นิยมกษัตริย์ และกลุ่มของโนโปลียัน กลุ่มสังคมนิยมสนับสนุนจะให้มีการตั้งสหพันธ์กรรมกรอย่างถูกต้อง ให้กรรมกรมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และขันสุดท้ายกรรมกรจะเป็นผู้ควบคุมรัฐเสียเอง พวกริพับลิกันซึ่งอยู่ในสภาพนอกกฎหมาย เรียกร้องให้กระจายสิทธิผู้เลือกตั้งให้กว้างขวาง และก่อตั้งสาธารณรัฐขึ้นเป็นสุดท้าย พวกริพับลิกันเรียกร้องให้พระมหากษัตริย์และคณะรัฐบาล รับผิดชอบโดยตรงกับสภาพแทน กลุ่มนิยมกษัตริย์เรียกร้องสิทธิของพระเจ้าชาลส์ที่ 10 ปฏิเสธการสนับสนุนกันจากชนชั้นกลาง และสิ่งอื่น ๆ ที่ลดเกี้ยวดิบของสถาบัน กษัตริย์ ส่วนกลุ่มโนโปลียันเป็นกลุ่มสุดท้าย สนใจที่จะสนับสนุนหลุยส์ โนโปลียัน ใบนาปาตานา ของอดีตจักรพรรดินโปเลียนให้ได้เป็นกษัตริย์ นอกจากนั้นแล้วยังมีกลุ่มชนเล็ก ๆ อื่น ๆ อิอกที่ไม่พอใจรัฐบาลของหลุยส์ ฟิลิป เช่น กลุ่มศาสนา นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน จึงนับได้ว่าสถานการณ์ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจนัก

กลุ่มกรรมกรนับได้ว่าเป็นพังงั้นนำสัพกจั้ว เพราะเป็นกลุ่มใหญ่ และมีความกระตือรือล้นมากที่สุด ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่สองรองจากเบลเยียม ที่รับอิทธิพลของการปฏิวัติอุดมการณ์มาจากอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดมการณ์ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในสมัยของหลุยส์ พิลิป์ ในปี 1848 มีการณ์ในฝรั่งเศสประมาณ 9,000,000 คน จากประชากรทั้งหมด 35,000,000 คน และขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ตามสัดส่วนของประชากร ส่วนสภาพความเป็นอยู่ของกรรมกรในโรงงานก็เช่นเดียวกับของอังกฤษ มีชีวิตร่วมการทำงานที่ยาวนาน ขาดสวัสดิการ การใช้แรงงานเด็กอย่างทารุณ และคนเหล่านี้ผู้คนถึงความอยู่ดีกินดีตามระบบสังคมนิยม ตามที่นักทฤษฎีต่างๆ คาดการไว้ให้

กรรมกรและพวกหัวรุนแรงไม่พอใจการปฏิวัติของปี 1830 คนเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนถูกหลอกลวง ปฏิวัติยังไงในรูปของ การนัดหยุดงาน การจลาจล การถอนม้าคันของรัฐบาล แม้แต่องค์พระมหากษัตริย์ รัฐบาลตอบโต้ด้วยมาตรการรุนแรง เช่นกัน ในระยะหลังมีการต่อต้านมาจากการกลุ่มนชนชั้นกลาง เพราะไม่พอใจการคอร์ปชั่นและความต้องดึงของรัฐบาล แต่แสดงออกในรูปของการเรียกร้องให้มีการปฏิรูป ก่อตัวให้ว่าทุกอย่างกำลังเดินเข้าสู่เส้นทางปฏิวัติ กลุ่มนชนที่ไม่พอใจสภาพการณ์ ได้มีการนัดพบปะกันในปารีสครั้งแรกเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1848 แต่เพราอย่างไม่ติงจุดเดียว มีคนบางกลุ่มไม่พอใจจะเห็นเหตุการณ์รุนแรง แผนการณ์จึงถูกเลื่อนออกไปเรื่อยๆ แต่เนื่องจากความไม่พอใจรัฐบาลสูงมาก ความวุ่นวายของฝูงชนจึงเกิดขึ้น มีการเรียกร้องให้รัฐบาลของก็โซ่ต่อต่อออกจากตำแหน่ง มีการช่วงป้าสถานที่สำคัญ การต่อสู้ในท้องถนนจึงเกิดขึ้น ถึงแม้หลุยส์ พิลิป์จะประกาศปลดก็โซ่ออกจากตำแหน่ง แต่ท่านรู้ได้ว่าคำสั่งให้จัดการกับความไม่สงบโดยรวดเร็วภายในเย็นวันเดียวกัน ปารีสจึงตกอยู่ในสภาพเครวานของอิกรั้งหนึ่ง เมื่อเหตุการณ์รุนแรงขึ้นท่านได้ปฏิเสธที่จะยังบินเข้าไปในหมู่ชนพร้อมกันนั้นยังเข้าร่วมกับกลุ่มเดินขบวนอีกด้วย วันที่ 24 กุมภาพันธ์ หลุยส์ พิลิป์ทรงสละราชย์และเดินไปพำนักในอังกฤษ ทว่าสภาพด้านปฏิเสธการสละราชสมบดีของพระองค์ แต่ฝูงชนได้บุกเข้าไปในสภาระและบันบังคับให้ประกาศดึงรัฐบาลชั่วคราว เย็นวันนั้นเองที่โซลเตลเคอ วิลเลอ Lamartine ได้ประกาศว่าการปักครองระบบกษัตริย์ได้สิ้นสุดแล้ว พร้อมกันนั้นยังได้ประกาศประเทศไทยเป็นสาธารณรัฐ ซึ่งนับเป็นครั้งที่สองในประวัติศาสตร์

ยังไม่ปรากฏแน่ชัดว่าสภาพแวดล้อมจากการปฏิวัตินี้ผู้ใดจะควบคุมสถานการณ์ จะเป็นชนชั้นกลางหรือพวกกรรมกร ผู้ดำเนินการในชั้นแรกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ระหว่างพวกรัฐบาลและคนหัวป่าน ก่อตัว กับกลุ่มสังคมนิยมซึ่งต้องการเป็นพวกหัวรุนแรง กลุ่มรัฐบาลและคนไข้กันนี้พยายามดำเนินการเมือง เช่น ฐานะและการเลือกตั้งผู้แทน คุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนวิธีทำงานของระบบ

เลือกตั้ง ส่วนกอสัมสังคมนิยมสนใจเฉพาะการปฏิรูปสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปสภาพของพวกรัฐบาล จึงเป็นสัญญาณให้เห็นว่ารัฐบาลผู้สมจะไม่สามารถดำเนินบริหารประเทศได้ราบรื่นนัก

บัญหาเฉพาะหน้าของรัฐบาลชุดใหม่ คือ จะทำอย่างไรกับสภาพการว่างงานของกรรมการ เพราะปฏิริยาของมวลชนแห่งปีรีสครัฟ์นี้เป็นไปเพื่อ “right to work” ด้วยหัวใจว่ารัฐบาลชุดใหม่ จะสนองตอบความต้องการอันนี้ได้ ในที่สุดรัฐบาลแก้ไขบัญหาด้วยการตั้งโรงงานแห่งชาติขึ้นตามข้อเรียนของ หลุยส์ บล็อง ในหนังสือ Organization of Labor แต่ก็ต้องประสบความล้มเหลว เพราะงานทำไม่ได้ นอกจากนั้นยังมีการก่อตั้งกันและกันอยู่ หลุยส์ บล็องผู้เริ่มก่อตั้งโรงงานชาติกับไม่ได้ตำแหน่งคุณโรงงาน แต่ต่อเล็กชานเดอร์ มาเร (Alexander Marie) รัฐมนตรีสาธารณสุข ซึ่งสนใจในกระบวนการเพียงเล็กน้อยกลับได้รับตำแหน่งแทน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือคนงานอยู่ในสภาพว่างงานเกือบทั่วประเทศ โรงงานแห่งชาติจึงมีสภาพเป็น relief house จึงแสดงให้เห็นว่าการมิได้เลือกใช้ตัวบุคคลให้เหมาะสมนั้น เท่ากับว่า ลึกซึ้งไปแล้วรัฐบาลมิได้ต้องการให้โรงงานแห่งชาติเป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมแต่อย่างใด ผลลัพธ์คือ กรรมกรที่ว่างงานเหล่านั้นหลังไหลงเข้ามาชุมนุมกันในปารีสมากขึ้น

การเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคม 1848 การเลือกตั้งแสดงให้เห็นว่าประเทศฝรั่งเศสยังไม่พร้อมแก่การปฏิริยแบบสังคมนิยม เป็นการยืนยันให้เห็นว่าพวกชนชั้นกลางยังคงทรงอิทธิพลอยู่ส่วนใหญ่ของผู้แทนที่ได้รับเลือกเป็นผู้นิยมสาธารณรัฐสายกลาง นักสังคมนิยมมิໄมกี่คนที่ได้รับเลือกและเมื่อสภาพประชุมกัน ปฏิริยาที่เป็นปฏิบัติษัท์ต่อลักษณะสังคมนิยมเริ่มแสดงให้เห็นปรากฏ รัฐบาลชุดใหม่ไม่มีนักสังคมนิยมเข้ามาร่วมด้วยเลย การขัดแย้งกันทวีมากขึ้นทุกขณะ ในที่สุดวันที่ 21 มิถุนายน ปี 1848 รัฐบาลประกาศยุบโรงงานชาติ การจลาจลเกิดขึ้นตามท้องถนนทั่วไปในปารีส การต่อสู้เป็นไปอย่างดุเดือดในระยะเวลา 3 วัน (23—26 มิถุนายน) อย่างไรก็ต้องรัฐบาลยังคงเป็นฝ่ายมีชัย ชนชั้นกรรมการชีพอยู่ในสภาพพ่ายแพ้อย่างช่มชิ้น ทั้งถูกฆ่าตาย และถูกส่งไปยังแอลจิเรียในอาหริาก ความเกลียดชังรัฐบาลจึงยิ่งพอกพูนสูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันชาวฝรั่งเศสก็ส่วนหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวนา ปาร์โตรนาที่จะได้เห็นประเทศอยู่ในความสงบ เพื่อบังกันการก่อความไม่สงบของพวกรัฐมนิยม และคอมมิวนิสต์คนเหล่านี้ ไฟลันที่จะเห็นคนที่เข้มแข็ง เข้ามายังภูมิสถานการณ์

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 1848 กำหนดให้สภานิติบัญญัติมีสภาพเดียว มีการเลือกตั้งทุก 3 ปี ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 750 คน โดยการเลือกตั้งที่อยู่บนพื้นฐานของการออกเสียงทั่วไป (universal male suffrage) และสภานี้จะถูกยกโดยสมาชิกไม่ยินยอมไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อบังกันในการมีที่ประชานาธิบดีมีนโยบายต่อต้านสภารัฐบาล

จะได้รับการเลือกตั้งคัดว่ามีข้อกฎหมายที่นำไปใช้กัน ดังนั้นการทำงานจะเป็นอิสระ ขึ้นอยู่กับประชาชน ที่เลือกตั้งมิใช่วรูสภาก จะอยู่ในตำแหน่งได้ vieras 4 ปี และจะสมควรเข้ารับเลือกตั้งคือกันไปอีก 4 ปี ไม่ได้ ประธานาธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีของตน นอกจากนั้นจะดำรงตำแหน่งของทัพ ซึ่ง จะทำให้ประธานาธิบดีมีกำลังอยู่ในมือ จึงเท่ากับว่ามีอำนาจเหนืออธิรัฐภารอยู่ในท้องคัว รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงกล้ายกเป็นเครื่องมือแสวงหาอำนาจของหลุยส์ โนโปเลียนในเวลาต่อมา

ผลการเลือกตั้งในวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ. 1848 หลุยส์ โนโปเลียนได้รับตำแหน่งประธานาธิบดีตามความคาดหมาย พะรองค์เป็นคนยกที่จะอธิบาย เป็นคนช่างผู้นี้ เป็นนักเพชรฆูค เป็นนักเด็กการที่มีความเมตตา เป็นนักการเมืองที่ป้าร้าย นักประวัติศาสตร์วิจารณ์บุคคลกิจกรรมของพระองค์ไปต่าง ๆ นานา รวมถึงความสามารถ ผลงานที่สำคัญและพลา遁หัว แต่สิ่งที่ปรากฏชัดในปี 1848 พระองค์เป็นความหวังอันยิ่งใหญ่ของคนฝรั่งเศสในขณะนั้น

สาธารณรัฐที่สองเป็นเด็กใหม่ที่ไม่มีโครงสร้าง รัฐบาลของหลุยส์ โนโปเลียนประกอบด้วยกลุ่มนบุคคลที่เคยช่วยให้หลุยส์ พลีป์ สถาปัตยนักกฎหมายที่เลือกตั้งในฤดูใบไม้ผลิของปี 1849 ประกอบด้วยกลุ่มนิยมกษัตริย์ ไม่ว่าจะเป็นสายอ้วรลิอองส์หรือบูบองส์ ในขณะที่กลุ่มนิยมสาธารณรัฐสายกลางที่ร่วงรัฐธรรมนูญ ได้ทิ้งเพียงเล็กน้อยเข่นเดียวหากหัวรุนแรง เท่ากับว่ากลุ่มนิยมกษัตริย์ คุณเสียงหัวผ่านบริหารและนิติบัญญัติ สามารถจำกัดนักสังคมนิยม ได้ยากกฎหมาย "Falloux Law" เพื่อเอาใจวัฒนธรรมอุดม จากนี้ไปจะจะเข้าควบคุมการศึกษามากขึ้น นอกจากนั้นยังมีการสร้างกองทัพไปช่วยสนับสนุนอำนาจสันตติปานี จำกัดเสรีภาพทางการเมือง รวมทั้งเข็นเข่อหันสิ่งพิมพ์ นอกจากนั้นยังก่อตั้งพรรครัฐผู้นิยมโนโปเลียนขึ้น และใช้ระบบเปลี่ยนพากหุกอย่างในวงการรัฐบาล ความไม่พอใจจึงเกิดขึ้นทั้งในสภากลไกและคณะกรรมการรัฐบาล

ปลายปี 1851 ประธานาธิบดีหลุยส์โนโปเลียนแน่ใจว่า คงจะใช้กำลังเข้าบังคับได้ วันที่ 1 ต่อวันที่ 2 ธันวาคม ปี 1851 การรัฐประหารจึงเกิดขึ้น กลุ่มการเมืองต่าง ๆ ถูกจำกัดไปโดยไม่ทันรู้ตัวสภากลุ่มนี้ ได้เรียกร้องให้ประชาชนลงมติ (Plebiscite) ว่าจะยอมรับการกระทำการของประธานาธิบดีหรือไม่ และจะให้อำนาจในการร่วงรัฐธรรมนูญใหม่หรือไม่ ผลของการลงประชามติในวันที่ 21 ธันวาคม ประชาชนยอมตามดึง 92 เปอร์เซนต์ และรัฐธรรมนูญใหม่ที่ออกมานี้ได้ออกมาในเดือนกรกฎาคม 1852 ประธานาธิบดีจะอยู่ในตำแหน่งได้ 10 ปี อำนาจทางการเมืองทั้งหมดอยู่กับฝ่ายบริหาร ก่อตั้งได้ว่ากลืนไม่ลงของประธานาธิบดีโดยแทบไม่มีเหลือเลย และจากการลงประชามติเป็นครั้งที่สองในเดือนพฤษภาคม ปี 1852 ประชาชนได้ยินยอมให้หลุยส์ โนโปเลียนมีสิทธิและอำนาจใช้ตำแหน่งจักรพรรดิได้ เป็นการจบสิ้นสาธารณรัฐที่สอง และเป็นการเริ่มต้นการปกครองแบบจักรพรรดิเป็นครั้งที่สอง (The Second Empire) เข่นกัน

เยอรมัน แมทเทอนิค กล่าวว่า “When France sneezes, Europe catches cold” ช่วงการปฏิวัตินี้ 1848 ของฝรั่งเศสมีผลทำให้เกิดการปฏิวัติ การต่อสู้อำนาจผู้ปกครองขึ้นทั่วไปในยุโรป ไม่ว่าจะเป็นในเบลเยียม เดนมาร์ค สเปน โปรตุเกส เยอรมัน อิตาลี และอาณาจักรอสเตรีย

สำหรับเยอรมัน สาเหตุของการปฏิวัตินี้ 1848 ไม่สามารถเน้นเฉพาะลงไปได้ที่จุดใด จุดหนึ่ง ทว่าเป็นผลกรรมบหซึ่งกันและกัน ของบัญชาภายในและภายนอกประเทศ ถ้าพิจารณาการปฏิวัตินี้ 1848 เป็นการปฏิวัติทางสังคม อาจเนื่องมาจากการที่ชาวนาถูกกดซี่ การว่างงานอันเนื่องมาจากการปฏิรูปสิทธิธรรม หรืออาจเนื่องมาจากการที่ชนชั้นกลางก้าวขึ้นมา มีความสำคัญ และต้องการจะพัฒนาสิ่งที่ตนเองมีอยู่ให้มากขึ้น หรืออาจเนื่องมาจากการเมือง เพราะในระยะหลังจากนี้ 1848 ผลสะท้อนจาก การปฏิวัติอุดมสាលากรรมอยู่ในระดับสูง กรรมกรมีชีวิตขึ้นอยู่กับค่าจ้างแรงงานเพียงอย่างเดียว และการขัดแย้งระหว่างพวกรุชัวร์กับกรรมกรอยู่ในขั้นสูงสุด ถึงแม้ว่ากรรมกรในที่นี้ จะได้แก่พวกรชั่งผึ้งมือ มิใช่กรรมกรที่แท้จริงก็ตาม นอกจากนั้นยังมีพวกรสังคมนิยมที่ต้องการปฏิรูปสังคมอีกด้วย แต่ถ้า พิจารณาในด้านการเมืองคงเป็นเพราความต้องการที่จะปฏิรูปทางการเมืองของชนชั้นกลาง ต้องการให้รัฐธรรมนูญประกันสิทธิทางการเมือง และสิทธิของประชาชน นักจากนั้นยังเป็นบัญชาชั้นช้อน ของรัฐต่าง ๆ ในสมัยนั้น รัฐ และบัญชาเหล่านี้ยังปะปนอยู่กับบัญชาที่จะรวมเยอรมันเข้าด้วยกันอีกด้วย

กลุ่มการเมืองในขณะนั้นประกอบด้วยพวกรชั่งผึ้งมือ ชาตินิยม สังคมนิยมหัวรุนแรง และ พวกรคอมมิวนิสต์ พวกรสังคมนิยมหัวรุนแรงจากแคว้นทางใต้พบปะกันครั้งแรกที่อฟเฟนเบิร์กในเนเดน มิผู้นำที่สำคัญคือ Gustav von Struve (1805–1870) และเซคเกอร์ (Friedrich Hecker ค.ศ. 1811–1881) ได้เรียกร้องให้ถูกต้อง กล่าวคือ รัฐสภานี้ต้องมาจาก การเลือกตั้งอย่างเสรีของ ประชาชน (Universal suffrage) เสรีภาพทางการพิมพ์ เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการ สอนการตัดสินคดีโดยใช้ระบบลูกชุน เสรีภาพที่จะเข้ารับประชารัฐเยอรมัน เก็บภาษีตามเงิน รายได้โดยแท้จริง ให้มีการคุ้มครองแรงงาน และมีสิทธิในการทำงานเท่าเทียมกัน ให้มีการปรับปรุงความ สัมพันธ์ระหว่างนายทุนและกรรมกร การบริหารที่เป็นของประชาชนและการบริการที่ประทัยด้วย รัฐ- มนตรีและเจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบ และยกเลิกสิทธิพิเศษทุกประเภท กลุ่มสังคมนิยมหัวรุน- แรงเหล่านี้คล้ายคลึงกับขบวนการจากบินของฝรั่งเศส คือ ไม่เป็นหัวสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ คนในพรรคนี้เรียกตัวเองว่า “Social democrats” เป็นกลุ่มการเมืองของพวกรชั่งผึ้งมือ พ่อค้าย่อย เป็นองค์กรของพวกรนักการศึกษามากกว่าจะเป็นพวกรัฐ พวกนี้สมความต้องการระหว่างการ ปฏิรูปแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย กับความเห็นอกคิดเห็นในเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นผลมาจากการ ก้าวเข้าสู่ยุคปฏิวัติสิทธิธรรมและอุดมสាលากรรม

กลุ่มเสรีนิยมประชุม เช่นเดียวกันในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1847 ที่เมือง Heppenheim ใกล้เมืองแฟรงค์เฟิร์ต ภายใต้การนำของ Heinrich von Gagern, David Hansemann, Friedrich Bessel และ Karl Matthy กลุ่มนี้เรียกร้องให้เยอรมันเป็นปกครองด้วยระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ และในแต่ละรัฐจะต้องมีรัฐธรรมนูญปกครองอิสระด้วย ข้อเรียกร้องอื่น ๆ คือ อาทิ เช่น เสรีภาพในการพิมพ์ ระบบสูงชุน มีกองทัพแห่งชาติ สภาแห่งชาติ (ที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย)

กลุ่มคอมมิวนิสต์นำโดยมาร์ค์และเอนเกลส์ได้มีการตีพิมพ์ *Communist Manifesto* ออกอย่างแพร่หลาย นักคิดทั้งสองเชื่อนันว่าคอมมิวนิสต์จะผ่านการลงในเยอรมันได้ เพราะเป็นช่วงต่อของ การเปลี่ยนระบบที่ต้องการจะยกสิกรรมมาเป็นอุดหนากรรม เป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกับอังกฤษใน พศวรษที่ 17 และฝรั่งเศสในศศวรษที่ 18 และเพราเซนชันก็ถูกมองเยอรมันได้ทำการปฏิวัติขึ้น แล้วผลที่จะตามมาคือการปฏิวัติของพวากชนชั้นกรรมมาซีพ (ภูเขาเล็กติด) กลุ่มนี้ก็เช่นเดียวกับกลุ่ม อื่น ๆ ที่มีความต้องการจะรวมเยอรมัน นอกเหนือจากนั้น เรียกร้องให้ยึดที่ดินของบรรดาพวากเจ้าและ ชุนนางมาเป็นของชาติ ให้มีการจัดตั้งโรงงานชาติขึ้น และให้รัฐเป็นผู้จัดการการศึกษา แต่ในกลุ่ม คอมมิวนิสต์ยังแบ่งแยกกันระหว่างนักธุรกิจกับนักปฏิวัติ

กลุ่มสุดท้ายได้แก่พวากชาตินิยม เป็นกลุ่มที่มีพลังมากที่สุด แต่เป็นพลังที่ซ่อนเร้น ยังเห็นไม่เด่นชัดนัก

ประชาชนในรัฐปรัสเซียได้เริ่มมีปฏิกิริยาเรียกร้องให้มีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ว่าจะ ได้ทำการปฏิรูปมาบ้างในสมัยก่อน เช่น จากผลงานของอาร์เดนเบิร์ก ยัมโบลท์ โนเย็น ชั่งมาจนสัน ลงในสมัยของเฟรเดอริก วิลเลียมที่ 3 พระองค์ทรงเห็นว่าตนควรทำการทางการเมืองต่าง ๆ เป็นพวาก ชาโคงิน และเมื่อมาถึงสมัยเฟรเดอริก วิลเลียมที่ 4 ซึ่งได้รับราชสมบัติในปี 1840 เป็นสมัยที่นักปฏิรูป หวังว่าความผันของตนอาจเป็นจริงขึ้นมาได้ แต่ทุกอย่างกลับเลวร้ายลงไปอีก กษัตริย์พระองค์ใหม่ ทรงมีความคิดต่อต้านสิทธิประชาริปไคย วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 1847 กษัตริย์ปรัสเซียทรงเรียกผู้แทน สภาท้องถิ่นเข้าประชุมที่กรุงเบอร์ลิน (United Landtag) ท่านองจะเป็นรัฐสภา แต่รัฐสภาไม่อนาจ จำกัดเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น พระองค์ทรงพูดว่า “.... you have been called together to represent rights—the rights of your estates and those of the throne”² เฟรเดอริก วิลเลียมที่ 4 เป็นคนหัวเก่า ยังมีความคิดเป็นแบบโบราณคิด ยังเชื่อในทฤษฎีเทวสิทธิ์ มีหัวเสรีนิยม บ้างเหมือนกันแต่เป็นเสรีนิยมแบบสมัยกลาง คือ ไม่วังเกียจถ้าผู้อื่นได้ปกครองจะมีอิสรภาพ แต่ต้องเป็น หมู่ ๆ และอยู่ภายใต้พระมหากษัตริย์

² Quoted in Koppel S. Pinson, *Modern Germany*, (New York: Macmillan, 1966), p. 82.

การปฏิวัติเกิดขึ้นอีกในแคว้นไร่นของปรัสเซีย พวากคอมมิวนิสต์ได้ร่วมภิกาไปถึงพระมหา-

กษัตริย์อีกรัชหนึ่ง และเมื่อข่าวการปฏิวัติในเวียนนามาถึง ตามเมืองใหญ่ของปรัสเซีย โดยเฉพาะ

อย่างเช่นเบอร์ลินจึงตกอยู่ในสภาพวุ่นวาย แทบไม่มีใครคาดคิดว่าเหตุการณ์ที่เร้นนี้จะเกิดขึ้นได้ในอส-

เตรีย และปรัสเซีย และแม้แต่แมทเทอนิคก์ยังต้องลาออกจากตำแหน่ง พร้อมทั้งเดินทางออกนอก

ประเทศ ภาพของประชาชนต่อสู้กับกองทหารฝ่ายรัฐบาลเกิดขึ้นโดยทั่วไปตามท้องถนน

เมื่อมีการเดินขบวนในกลางเดือนมีนาคม 1848 พระองค์ก็ไม่ทรงเชื่อว่าจะมาต่อต้านพระ-

องค์ พระองค์สั่งให้ทหารยิงประชาชน แต่การชุมนุมได้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ได้มีบันยิ่งมา 2 นัด การ

ชุมนุมจึงเปลี่ยนไปสู่ลักษณะโกรธแค้น และในที่สุดปรัสเซียก็ได้มีรัฐธรรมนูญปักครองประเทศไทย

รัฐธรรมนูญที่เฟรเดอริก วิลเลียมทรงประทานให้เป็นแต่เพียงสิ่งลางตา รัฐสภาจะประกอบ

ด้วยสภานิติบัญญัติและสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภานิติบัญญัติได้โดยการสืบค่าแทนน้ำเสีย แต่ด้วยพระมหา-

กษัตริย์ ส่วนสมาชิกสภานิติบัญญัติมาจาก การเลือกตั้งทั่วไปแต่ใช้ระบบ three class system และยังเน้นเรื่อง

คุณสมบัติด้านทรัพย์สมบัติเป็นหลักใหญ่ จึงเป็นการเลือกตั้งทางอ้อมที่เข้มงวด ผลปรากฏว่าผู้แทน

ในสภานิติบัญญัติมาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2 ใน 3 ของประชาชนเพียง 15 % ดังนั้นแม้แต่สภานิติบัญญัติ

ผู้แทนของกลุ่มนิติบัญญัติเอง

การปฏิวัติเดือนมีนาคมอุบัติขึ้นในเวียนนาและเบอร์ลิน นาร์คซ์อ้างว่าเป็นการทำงานเพื่อ

ผลประโยชน์ของกรรมการ พวากบุชัวลิก้า และชาวนา เพื่อจะสร้างสังคมที่เสมอภาคขึ้นมาใหม่ แต่ด้วย

วิธีการสนับสนุนการทำลายล้าง ทำให้กลุ่มเสรีนิยมเกิดความไม่พอใจ ดังนั้น ขบวนการคอมมิวนิสต์

จึงถูกรัฐบาลปรัสเซียกดขี่ขาด้านล่างได้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1849 และนาร์คซ์ต้องลี้ภัยไปยังต่างประเทศอีกรัชหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติในที่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้รัฐเยอรมันหลายรัฐทำการปฏิรูปการ

ปกครองภายในของตน ซึ่งมีผลต่อสภากองสมាជันรัฐด้วย พวากหัวใหม่ได้วันเลือกเป็นผู้แทน

เข้ามาในสภากองอีกด้วย จึงทำให้เกิดการปรับปรุงความนา เชน ยกเลิกการเชื้อเชิญ พร้อมกันนั้นยัง

ยอมรับช่อง 3 สี ดำ แดง และสีทองเป็นสีของสมាជันรัฐ

สีที่เกิดขึ้นในเวียนนาคล้ายคลึงกับที่อื่น ๆ เมื่อได้วันข่าวการปฏิวัติจากปรัสเซีย กลุ่มนิติบัญญัติ

กลางที่รั่วราย 2 กลุ่ม (Gewerbeverein และ Leseverein) ได้ส่งภิกาให้มีการปฏิรูปไปยังองค์กร-

พระดิ การเดินขบวนเป็นของธรรมชาตามาเมืองใหญ่ มีการเรียกร้องให้กำจัดแมทเทอนิคผู้ซัดชาว

เชร์ก้าพ ในที่สุดรัฐบาลหลักจึงยังเหตุร้ายด้วยการยอนรับจะทำการปฏิรูป วันที่ 25 เมษายน จักร-

พระดิกรงประการศ่าว่อสเตรียจะปักครองโดยรัฐธรรมนูญ จะใช้ระบบ 2 สภา จักรพรรดิจะเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกสภาสูง และสมาชิกสภาต่ำจะมาจากการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะได้แก่ชาวทุกคน ยกเว้นพวากทำงานบ้านและพวกรถจักรายวันหรือรายสัปดาห์ คณะรัฐมนตรีจะรับผิดชอบต่อรัฐสภา แต่ปรากฏว่าไม่มีใครพร้อมใจรัฐธรรมนูญฉบับนี้เลย มีการจับกลุ่มทางการเมืองอีก เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น การจลาจลจึงเกิดขึ้นทั่วไปในเวียนนา และรัฐบาลก็ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

The Frankfurt parliament ข่าวการปฏิวัติในปรัสเซียได้มีผลกระหน่ำคนมากพอสมควร ในระหว่างปี 1848 นี้เอง พวกร้าวเสรีนิยมทั่วเยอรมันได้มาร่วมกันที่ Heidelberg และทดลองกันว่าจะจัดตั้งรัฐภายใต้ระบบเสรีนิยมขึ้น นั่นคือการจัดตั้ง Frankfurt Parliament ผู้แทนที่มาประชุมในเดือนพ.ค. มีจำนวน 830 คน (จากการเลือกตั้งแบบ universal manhood suffrage) แบ่งได้เป็นหลายฝ่าย เช่น กลุ่มขวาจัด ได้แก่ ออสเตรีย และปรัสเซีย กลุ่มขวา ได้แก่ รัฐทางตอนเหนือ และกลุ่มซ้ายได้แก่ รัฐทางใต้ ในจำนวนสมาชิกทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักกฎหมาย ครู อาจารย์ นักเขียน และอาชีพอื่นๆ แต่มีชาวนาเพียง 20 คน และพ่อค้า 50 คนเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าสมาชิกของสภาแห่งนี้ เป็นกลุ่มที่ขาดประสมการณ์ทางการเมืองและการปักครอง

รัฐธรรมนูญของรัฐบาลกลาง ได้ยืนยันถึงเจตนาرمณ์ที่แน่นอนของชาวเยอรมันที่จะรวมประเทศเข้าด้วยกัน ได้รับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน พระมหากษัตริย์จะอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่ยังคงไว้ซึ่งสิทธิยันยั้งชั่วระยะหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะรับผิดชอบต่อรัฐสภา รัฐสภาซึ่งเป็นอำนาจนิติบัญญัติจะประกอบด้วยสภานิติบัญญัติและสภาราษฎร์ แต่สภาราษฎร์จะได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนด้วยวิธีลงคะแนนลับ สมาชิกสภาราษฎร์ในตำแหน่งวาระละ 3 ปี และที่สำคัญสภานิติบัญญัติจะเป็นผู้เสนอและลงมติในกฎหมาย

ทุกรัฐทดลองนโยบายตนที่ว่าเยอรมันจะต้องรวมกัน แต่มีบัญญាឤว่าจะรวมกันอย่างไร ในขณะที่ต่างมีผลประโยชน์ขัดกัน และผู้ปกครองของแต่ละรัฐยังไม่แน่ใจต่อสถานะตำแหน่งของตนเองอีก และไม่มีผู้แทนรัฐให้ยินยอมอนุญาติให้กับรัฐบาลกลาง โดยกว้าง ๆ จึงสรุปว่า แต่ละรัฐจะมีสิทธิปกครองตนเอง รัฐบาลกลางจะไม่เข้าไปแทรกแซงมากนัก หลังจากนั้นจึงมาถึงบัญญាឤว่า รัฐบาลใดบ้างจะเข้าร่วม ใจจะค่ารังค่าแห่งจักรพรรดิ และอสเตรียซึ่งมีลักษณะเป็นอาณาจักรอยู่แล้ว จะเข้ามาร่วมทั้งอาณาจักรหรือไม่ เสียงจึงแตกแยกเป็น 2 ฝ่าย จะรวมรัฐที่พูดเยอรมันทั้งหมดซึ่งหมายถึงเดนmarkของอสเตรียด้วย เรียกว่า Grossdeutsch (Great German) หรือจะไม่รวม

อัลส์เตอเรีย เรียกว่า Kleindeutsch (Little German) สมาชิกยังไม่ทันตกรองกันได้พอดีเกิดสองคราม กับเดนマーคกรณิเชลสวิก—ไฮด์โคน์ สภาแฟรงเพิร์ตต้องสะทึบบัญชาภายในมาแก้ไขบัญชาภายนอก ซึ่งภายให้กองทัพปรัสเซียเข้าจัดการกับเหตุการณ์ครั้งนี้ ถึงแม้พระเจ้าเฟรเดอริกจะเต็มพระทัยกระทำแต่การแทรกแซงของมหาอำนาจทั้งอังกฤษ และรัสเซีย มีผลให้กองทัพปรัสเซียต้องถอยกลับ

เหตุการณ์ครั้งนี้ได้กระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมของคนเยอรมันให้สูงขึ้น สภาปาร์ทีจะยอมรับสัญญาพักรบ แต่เนื่องจากขาดกำลัง ในที่สุดจึงจำต้องปฏิบัติ ฝูงชนซึ่งมีความรู้สึกชาตินิยมเป็นพังเบื้องหลังแสดงความไม่พอใจ และไม่ไว้วางใจ เห็นว่าสภาเป็นพวกขายชาติ จึงบุกเข้าไปถึงสภา นำความระหบဏมาให้สมาชิกสภาร่วมเป็นชนชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่เป็นอันมาก สภาได้ร้องขอให้กองทัพอัลส์เตอเรียและปรัสเซียเข้าช่วย จึงเท่ากับการปฏิวิติปี 1848 ถึงกาลต่อไปด้วย

นักประวัติศาสตร์ได้วิจารณ์ถึงการล้มเหลวในการปฏิวิติปี 1848 ของเยอรมันไว้ถายคดี กัน เช่น แบรนเดนเบิร์ก (Erich Brandenburg) อ้างว่า เหตุผลสำคัญมิใช่อยู่ที่สภาแฟรงเพิร์ต แต่เนื่องมาจากสถานการณ์ภายในประเทศของเยอรมันเอง การถึงดังของรัฐในญี่ปุ่น การคื้อรั้นของรัฐ เสือฯ และความรู้สึกต่อค่านิยมทางสังคม อาทิ ยศฐานบรรดาศักดิ์ ยังคงอยู่ในใจของชาวเยอรมัน จากข้อเรียนของ泰勒 (A.J.P. Taylor) ใน *The Course of German History* ได้วิจารณ์ คล้ายคลึงกันว่า กลุ่มเสรีนิยมของอัลส์เตอเรียต้องการจะเห็นอัลส์เตอเรียปกครองแบบเสรีนิยม ในขณะเดียวกันค่านิยมถึงการผูกพันอย่างใกล้ชิดกับรัฐอิน ฯ ของเยอรมันด้วย ส่วนกลุ่มเสรีนิยมของปรัสเซีย ต้องการมีระบบการเมืองเสรีนิยม แต่ไม่เห็นด้วยที่ปรัสเซียจะต้องคงอยู่ภายใต้อธิปไตยของอัลส์เตอเรีย กลุ่มนวนรักษานิยมของอัลส์เตอเรียต้องการจะให้ทุกสิ่งทุกอย่างคงเดิม ในขณะที่ปรัสเซียต้องการมีการปฏิรูปแต่ให้เป็นไปทางเสรีนิยม ส่วนชนชั้นกลางที่เป็นนักปฏิรูปต้องการให้การปกครองเป็นไปเช่นผู้รั่งเศสในสมัยหลุยส์ พูลป์ส (July Monarchy) ซึ่งขัดกับกลุ่มหัวรุนแรงที่ต้องการเปลี่ยนแบบผู้รั่งเศสในปี 1793

การอัจฉริยะกันเป็นเรื่องธรรมชาติในสภานิติบัญญัติที่แฟรงเพิร์ต การปฏิวิติปี 1848 ที่อ้างว่าเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงไม่มีสิ่งใดพิเศษยกเว้นแต่ขอเท่านั้น เอ็นเกลส์ได้วิจารณ์ว่า สภาแฟรงเพิร์ตเป็น “assembly of old Women” Pinson วิจารณ์ว่า “Liberal non-revolution” และ “It's negative thing not productive” โดยที่ไม่ได้รู้ว่าเป็นการปฏิวิติ น่าจะเป็นเพียงการก่อความไม่สงบขึ้นภายในประเทศของกลุ่มต่างๆ ที่เห็นว่าตนเองไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของมาร์คซ์และเอ็นเกลส์ กลุ่มสังคมนิยมของเซกเกอร์ กลุ่มกรรมกรของอนันน์ และ

ขบวนการพัฒนาการประชาธิปไตยของโรเบิร์ต บลัม (Robert Blum) หรืออาจพิจารณาได้ว่าเป็นเพียงการวิพัฒนาการค้านการเมือง เพื่อการรวมประเทศ และระบบธุรกิจทางการค้าที่กว้างกว่า

เนื้อหาของการปฏิวัติฝ่ายนี้ เป็นเรื่องนัยแองเกิลส์ของรัฐที่แยกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และขาดศูนย์กลางที่จะรวมพัฒนา การปฏิวัตินี้ 1848 เป็นแค่เพียงการแสดงถึงความพยายามที่จะรวมเยอรมัน โดยไม่ใช้กำลังทหาร อันอาจกษัตริย์ แต่ด้วยวิธีทางการเมือง ซึ่งการกระทำครั้งนี้จะชี้ให้คนเยอรมันสั่นกัว การที่จะรวมเยอรมันนิวาร์เดียก็คงจะตามมา

ประเทศญี่ปุ่น ๆ ในยุคการปฏิวัติ สานหนันเบลเยี่ยม ผู้ก่อการปฏิวัติอยู่ภายใต้การนำของ Charles Rogier ผู้นำการปฏิวัตินี้ 1830 ได้มีการเพิ่มจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การช่วยเหลือกรรมกร และเมื่อการก่อการจลาจลยังคงมีเรื่อย ๆ ในที่สุดรัฐบาลก็ปะนีปะนอมด้วยการใช้นโยบายปฏิรูป

พวกกรรมกรในเนเธอร์แลนด์มีจำนวนไม่นักและบทบาทสำคัญไม่เท่าในเบลเยี่ยม แต่ เพราะมีรัฐบาลอนุรักษ์นิยมจัด ชนชั้นกลางจึงได้ดำเนินงานขึ้น บินบังคับให้รัฐบาลยอมรับรัฐธรรมนูญเสรีนิยม ดังนั้น才จะจึงหลักหนี้การจลาจลไปได้ และยังปูพื้นไปสู่ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในอนาคตอีกด้วย

เดือนมีนาคมในปี 1848 นอกจากจะมีพระมหากษัตริย์องค์ใหม่ (เฟรเดอริกที่ 7) ยังต้องพัวพันในสังคมร้ายชิงเซลล์สตวิก—ไฮสไตน์ กับสมາพันธุ์เยอรมัน หลังจากสังคมสันสุดลงในกลางปี 1849 พระองค์ทรงประทานรัฐธรรมนูญให้กับประชาชน ซึ่งจะมีการพัฒนาการเมืองหลายประการ เช่นเดียวกับของอังกฤษ

นอกจากอังกฤษด้วยแล้ว เยอรมันและเยอรมันที่ต้องเผชิญกับการขัดแย้งของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมแล้ว ยังต้องประสบกับการปฏิวัติของพวกไอริช เนื่องจากไอร์แลนด์ต้องตกอยู่ในสภาพหดหายากตั้งแต่ 1840 ขึ้นไป (hungry forties) ได้ก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองหัวรุนแรงมากขึ้น คุณกลุ่มดังกล่าวยังได้ร่วมมือกับกลุ่มชาตินิยม (Young Ireland Party) ก่อความไม่สงบขึ้นในระยะ 1847 และ 1848 แต่ก็ต้องถูกรัฐบาลปราบปรามไปในที่สุด

ขบวนการปฏิวัติในอิตาลีเริ่มต้นมาจากการเคลื่อนไหวทางความรู้สึกชาตินิยม และแล้วได้แสวงขออำนาจรูปของสังคมมาปลดปล่อย ในปี ค.ศ. 1846 สถาปัตยราชได้ลงมติเลือกให้ออสเตรีย ผู้มีหัวเรนนิยมขึ้นเป็นสันติปาปา และครองด้วยเวลา 2 ปีต่อมา พระองค์ทรงคำนินการที่จะรวม

อิตาลีเข้าด้วยกันภายใต้ศาสนจักร

พระองค์ทรงห่วงว่าการเป็นแคಥอลิกของอสเตรียอาจทำให้แผนการที่ประสบผลสำเร็จ ทรงดำเนินงานซักซวนพวงหรีดให้ยอมรับสภาพการณ์แห่งทางสังคม แต่กว่าแม่เทอนิคปฏิเสธโดยสั่นเริง ออสเตรียไม่ไว้ใจไม่ว่าจะเป็นขบวนการของศาสนจักรหรือขบวนการชาตินิยม “อิตาลีหนุ่ม” ของนาซารินี (Giuseppe Mazzini)

ชีวิตรึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของราชตระกูลบูร์บองส์ได้ก่อการกบฏขึ้นในเดือนมกราคม 1848 การมีผู้คนเกิดขึ้นทั่วไปในเนเปิลส์ ฝ่ายเสรีนิยมบีบบังคับให้พระมหากษัตริย์พระราชทานรัฐธรรมนูญซึ่งการกระทำดังนี้แผ่กว้างออกไปยังทั่วโลก เพียงมองต์ และแม้แต่ในวันขึ้นสันต์ปีเตอร์เบร์ง การจลาจลเพิ่มมากขึ้น เมื่อข่าวการปฏิวัติจากปารีสและเวียนนามาถึงอิตาลี พากปฏิวัติเริ่มมีความหวังว่า จะได้รับความช่วยเหลือจากปารีสบัง และօสเตรียยังคงอยู่ในสภาพอ่อนแย

การปฏิวัติเกิดขึ้นในมิลานเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พากกบฏเข้าโจมตีกองทัพօสเตรีย ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของนายพอลราเด็ทสกี (Raderzky) ชาวเวนีสมேอได้ทราบการวุ่นวายในมิลานจึงก่อการจลาจลขึ้นบัง ประกาศตนเป็นสาธารณรัฐภายใต้การนำของเดเนียล มนิน (Daniele Manin) ในวันที่ 22 มีนาคมบีนน์เอง วันเดียวกันนี้เองเนื่องจากสถานการณ์บีบบังคับ พระเจ้าชาลส์อัลเบิร์ต แห่งเพียดมองต์ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งประกาศส่งความกับօสเตรีย และเข้าช่วยชาวมิลาน ชาวอิตาลีทั้งทหารและพลเรือนจากรัฐต่าง ๆ เสนอตัวเข้าช่วยกองทัพ ดูเหมือนว่าอิตาลีพร้อมแล้วที่จะปลดปล่อยตนเองจากอิทธิพลต่างชาติ

ทุกอย่างหยุดชะงကในฉบับพลัน เมื่อสันต์ปีเตอร์เบร์งเคลื่อนที่ที่เป็นเสรีนิยม ประกาศที่จะไม่ทำสังคมกับօสเตรีย เป็นการตัดกำลังใจกู้มชาตินิยมอย่างมากที่หัวจะให้พระองค์เป็นผู้นำของสมาคมรัฐ ดังนั้นภายหลังการสู้รบเพียง 10 วัน กองทัพของชาลส์อัลเบิร์ตจึงพ่ายแพ้กองทัพօสเตรียที่มีกำลังมากกว่าอย่างยิ่ง กองทัพօสเตรียเข้าควบคุมลอบบาร์คิทั้งหมด แต่ก็ไม่สามารถเข้าทำลายเพียดมองต์ ได้ เพราะคำเตือนจากอังกฤษและฝรั่งเศส

กลุ่มชาตินิยมประกาศไม่ยอมแพ้ ชาวเวนีสัยังคงต่อสู้กองทัพօสเตรียต่อไปอีก ทั้งเพียดมองต์และทั่วโลกนี้ยังคงมีรัฐธรรมนูญปักครอง ชาวโรมมอนสันต์ปีเตอร์เบร์งที่ 7 ด้วยความชั่วขึ้น และเมื่อมีการลองสังหารนายกรัฐมนตรีของพระองค์ พระองค์จึงทรงเสด็จหนีไปพำนักระยะ 9 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1849 และเรียกวันให้มาซารินีเข้ารับตำแหน่งผู้นำ ระยะนี้แรงและกำลังของ การปฏิวัติได้รวมตัวอีกครั้งหนึ่ง ในเดือนมีนาคม ปี 1849 พระเจ้าชาลส์ อัลเบิร์ตทรงทำสังคมกับօสเตรียอีกครั้งหนึ่งอย่างกล้าหาญแต่

ทุกอย่างพังทลายหมดสิ้นพระองค์พ่ายแพ้อย่างยับเยิน พระองค์จึงประกาศสละราชสมบัติให้กับโอลิเวอร์เอ็ม นานูเอล (Victor Emmanuel) และหันสองรัฐได้เขียนสัญญาสงบศึกัน

ฝ่ายสาธารณรัฐประสบเหตุการณ์ชั่นเดียวกัน การิบัลดี (Giuseppe Garibaldi ค.ศ. 1807--1882) นักชาตินิยม พร้อมกับกองทัพอาสาสมัคร (Red shirt) สร้างกับกองทัพฝ่ายปฏิวัติ อย่างสุดกำลัง แต่ในที่สุดก็ต้องยอมจำนนเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 1849 เท่ากับว่าขบวนการชาตินิยมได้พ่ายแพ้อย่างยับเยิน

โรเบิร์ต โอลิเวน เคยกล่าวว่าปี 1848 จะเป็นปีที่ความไฟแรงจะเป็นจริง (Utopia) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมิได้สวยงามดังเช่นโอลิเวนคิด แต่ถึงอย่างไร่ก็ต้องเผชิญกับการปฏิวัติใหญ่ มีอีกเพียง 3 ประเทศเท่านั้นที่รอดพ้นสภาพดังกล่าวมาได้ อังกฤษ รัสเซีย เพชิญกับผลสะท้อนของการปฏิวัติ ลุตสาหกรรมแต่ต่างกันในความเข้มข้น ชนทุกชนในสังคมไม่มีใครพอใจสภาพของตนเองนัก แต่ทั้ง 2 ประเทศ หลักพันจากบัญชาบัญชี ล้วนได้แก่ประชาชนลัตน์ประเทศ อังกฤษระบายนายพลเมืองไปสู่อาณาจักร รัสเซียขยายเข้าสู่ไข่เรือ อังกฤษหลักหนี้ด้วยการทำการบริการ สร้างหุ้นหลักพัน เพราะเป็นประชาธิปไตยอยู่แล้ว ส่วนรัสเซียเพียงแต่เลื่อนเวลาการปฏิวัติออกไป วิญญาณที่แท้จริงของปี 1848 คือ เหตุการณ์ของปี 1917 นั่นเอง³

การปฏิวัตินี้ 1848 เป็นการปฏิวัติของชาวเมือง อย่างเช่นในฝรั่งเศสไม่มีการพูดถึงสิทธิของชาวนา ชาวปารีสต่อสู้กับคนส่วนอื่น ๆ ของประเทศ มิใช่มีลักษณะเป็นการปฏิวัติของประชาชน เช่นเด่นปี 1789 กรรมกรมิได้คิดจะทำลายเครื่องจักร แต่เรียกร้องที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร ต่างเรียกร้องความยุติธรรมทางสังคมตามแบบฉบับของอังกฤษในปี 1847 ความต้องการสูงสุดคือ อาหารและเสื้อผ้า ความคิดเรื่องสวีเดพ เสมอภาคทางการเมืองเป็นเพียงสิ่งที่ตามมา กล่าวได้ว่าความหมายที่แท้จริงของ Rights of Man คือ The right to work นั่นเอง

เมื่อการปฏิวัตินี้สุดลงทุกอย่างແທจะไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนแปลง เป็นการยืนยันให้เห็นถึงความคิดเก่า ๆ อิทธิพลของ ระบบแม่เทอนิคยังคงไม่ถูกปฏิเสธโดยสิ้นเชิง เป็นแต่เพียงค่อย ๆ คลายตัวลง คนไม่แน่ใจว่าระบบอนุรักษ์นิยมนั้นปี 1789 เป็นของลักษณะที่ดีแท้จริงหรือไม่ ความคิดการปฏิวัติจึงกระจายมาจากชนชั้นสูงนั้นเอง มิใช่จากแหล่งที่นักคิดค่านึงถึง

และปี 1848 พากษ์ชี้ว่าเป็นสัญญาณของอนุรักษ์นิยม เห็นได้จากการเรียกร้องให้ลงทะเบียนหลักการเรื่องทรัพย์สมบัติ ที่คิดขวางความเสมอภาคทางการเมือง คนเหล่านี้ถูกเข้าใจว่าเป็นผู้ทำลายประชาธิปไตย ดังเช่นพากพะและขุนนางในสมัยก่อน พอกล่าวได้ว่า ไม่มีใครเข้าใจเหตุการณ์ที่

3. A.J.P. Taylor, *Europe : Grandeur and Decline*, (Victoria : Penguin Books, 1967), p.47.

แท้จริงของการปฏิวัตินี้ 1848 นักปฏิวัติชาวฝรั่งเศสประกาศว่าเป็น “สังคมของชนชั้น” ในขณะที่ นักปฏิวัติชาวเยอรมัน อิตาเลียน และยังการเรียนมีแนวโน้มจะเชื่อว่าเป็นสังคมระหว่างชาติ แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้แฝงอยู่ในนามประชาธิปไตย

A. J. P. Taylor สรุปว่า การปฏิวัติเกิดขึ้นโดยตัวเอง มิได้มีผู้นำโดยเฉพาะเจ้าของ เรียกว่า “... age of the mass: mass production, mass migration and mass war” และ เรียกร้อง “... universal suffrage, universal education, universal military **service**, finally universal destruction...”⁴

Taylor, Europe: **Grandeur and Decline.** p. 58.